

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-ha-ásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, márczius 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreljük: Szabadságunk születésnapja.
A földmivvelési vita.
A transzváli háború.
Városi közgyűlés.
Millió aranylopás.
Márczius tizenöt.
Levél a halálból.
Az öngyilkos pine-ér büntársa.
Damjanich mankója az aradi ereklyemuz-
zeumban.
Néppárti mozgalom Csanádban.
Tárcza: Az utolsó tavasz. Irta: Ady Endre.
Regény-Csarnok: Egy orvos életéből. Irta:
Hevessi Jenő.

Szabadságunk születésnapja.

Arad, márczius 14.

Nemzetünk örök időkre szóló ünnepén, vér nélkül kivivott szabadságunk születésnapján szelvében kigyulnak az örömtűzek az országban, s a tavaszi szellő friss áramlata meglobogtatja a büszke trikolor, melynek lobogása dagasztja, új reményre ébreszti minden magyar szívét.

Ötvenkét évvel ezelőtt fakadt ki a magyar szabadság első bimbója. A felső bimbó nagy virágos kertté nőtt azóta, a melyben gondos kezek ápolják a legszebb bokrokat: a haladás, a jólét és a szabadelvűség virágágyait.

Ötvenkét évvel ezelőtt hangzott el a riadó „Talpra magyar!”, és ma már áldásaiban részesülnek közintézményeink egy jóságos, alkotmányos király őrizete és gondoskodása alatt.

Ötvenkét évvel ezelőtt a rabigába görnyedt nemzeti génusz megszabadulva bénító lánczaitól, fegyverbe szólítja a haza minden hű fiát és végig harsant a szózat e hazán, hogy megvalósuljon vele mindaz, amit egy honfisziv álmodni tud.

A mi szabadságunknak ma van a születésnapja.

De amíg mi az emberi szabadság boldog érzetével szívjuk magunkba a tavasz életet adó levegőjét, azalatt messze túl a tengereken, Délafrika aranymezőin egy kised nemzet a szabadsága alkonyodását látja márczius idusán.

Mennyi hasonló vonás van a mi szabadságharcunk és a délafrikai szabadállamoké között! Milyen egyforma a sikerekben gazdag kezdet, s milyen szomoruan egyforma a tulerővel gyászossá tett befejezés!

Harczolt a bur, mint ahogy csak a magyar tud harcolni, a dicső hadi tettek bámulatba ejtették az egész világot, és mint egykor ötvenkét évvel ezelőtt, oda fordult most is egy oroszánbátorságu kised nemzethez három világrész rokonszenve, szeretete.

De mit használ mindez. A megsebzett oroszánt, ha magára van hagyatva, előbb utóbb földre teperi a véreb is, csak sok legyen belőle.

Igy lett aztán sorsunk a végén is egyforma.

Mikor a kolossus elnyomni készül a csodált, a bámult nemzetet, éppenugy,

mint egykor ötvenkét évvel ezelőtt, három világrészből nem érkezik egyéb, egy-két jóakaró sajnálkozásnál.

De azért honfivér nem foly ki hiába. A vérrel áztatott mezőkön zöldebb a fü, illatosabb a virág; amit learatott a halál, azt a sors elveti újra az életnek.

Nem lehet egy nemzet végzete a bukás, ha vannak fiai, kik véruket adják cserébe a szabadságért. Az ilyen nemzetet el lehet nyomni egy időre, de a föltámadás harangszavára megrázza békóját és jaj annak, ki a kezére verte.

Egy félszázad múlva a Maros mentén sem lobognak majd fényesebben az örömtűzek, mint a Tugela partján, s a tavaszi szellő friss áramlata csak úgy meglobogtatja a büszke transzváli lobogót, mint ahogy most ölében tartja a rabságot, az elnyomást.

A márczius csak a szabadság hónapja lehet!

POLITIKAI HIREK.

A képviselőház állandó igazoló bizottsága Kúbinyi Arpad elnöklésével ma tartott ülésében vizsgálat alá vette Manasszy György dr. Temesvármegye moraviczai kerületében megválasztott képviselő megbízó levelét. A megbízó levélül szolgáló választási jegyzőkönyv úgy kiállítására, mint tartalmára nézve megfelelően a törvény és a házszabályok követelményeinek, a bizottság Manasszy György dr-t a kérvényezhetésre megszabott 30 nap fentartásával igazolt képviselőnek jelentette ki s ennek a Házban való bejelentésével jegyzőjét, Psik Lajost bizta meg. A bejelentés ma meg is történt.

TÁRCZA.

Az utolsó tavasz.

Irta: Ady Endre.

I.

Az éjjel lázam volt, nem tudtam aludni. Erzem, hogy soha olyan fáradt nem voltam, mint most. Hetek óta vágyódom egy kipihent percze, egy erős pillanatra, melyben le tudjak számolni magammal, — hasztalan!

Mintha elvesztettem volna magam. Ugy érzem: az agyvelőm teljesen megszibadt, az idegeim bomlásnak indultak s én magam mozgó gyászjelentés vagyok, a melyet a nyilttérben közölnek. Minden külön értesítés helyett.

— Néha megszáll ez igazságnak tompa tudata.

Ezek a legborzasztóbb percze: érezni, hogy már csak rom vagyok! . . .

Milyen álmos, milyen szomorú reggel!

Tegnap még tavasz volt, igaz, hogy csak olyan februári tavasz Tavasz mégis. Az élet ünnepe.

Elet . . .

Az én betegségemnek az az egyik szimp-tomája, hogy mindennap egy meztelen igazságra jövök rá. A legujabb: én akkor kezdtem felbomlani, mikor utoljára képzeltem, hogy szerelmes vagyok.

A ki el tud lenni két hónapig szerelem nélkül, nem él az már!

Emlékezem: ott végződött el az én életem is, az utolsó felgerjedésnél . . .

— Milyen álmos, milyen szomorú reggel!

Napsugaras, tündöklő, déli nap hevében pirultunk. Szinte izzott a korai melegtől a színház bádogg kupolája . . . Ott melengettük magunkat, szegény, didergő lelkü, és testü emberek.

Annának nagy, piros szalagos kalap volt a fején. Sápadt arcját kipiritotta a tavasz s ő, a ki máskor mindig szomorú volt, sokszor és hangosan kaczagott.

Valami örült vágyam támadt. Szerettem volna ezt a kis szomorú Penészvirágot egy öleléssel összetörni. Hiszen őt úgy sem vidítja fel soha az élet, én pedig már olyan régen nem vágtam ölelni senkit.

II.

Azon vettem észre magam, keresem a kis sápadt Annát. Keresem az utcán, mohó vágyal nézem a színpadom, ott ülök mellette órák hosszat az ő szegényes, hónapos szobájában, melyben nincsen egy koszoru, egy szál virág sincsen.

A feje fájt szegénynek mindig. A doktor azt mondta: vérszegény . . .

Ezen a siralmas reggelen, mikor nagy idő után keserves fájdalommal idézem magam elé az ő beteg, penészes arcját: nem tudok leszámolni magammal, hogy mit szerettem rajta.

Eszembe jut a nagy, keserű, germán filozófus szomorú létrája a faj változó erejü harczoival. Talán egymáshoz illtünk, O, a sá-

padt, lapos mellü, beteg leány s én a korán vénült, fáradt, észre sem vett — nulla . . .

Egy márcziusi estén reszkette ültünk egymás mellett. Forró-hideg rázott mindkettőnköt, de nem a szerelem forró hidegje volt az.

Megcsókoltam a homlokát. Jéghideg volt. Szomoruan, hosszasan nézett rám.

— Hisz maga a csodákban? Én nem. Mit akarunk mi ketten? Szerelmet, boldogságot keresni? Rossz médiumot választott, fiacskám. En már akkor elbucsztam a szerelemtől, mikor maga egy hónapi zsebpénzét dobta ki egy olyan fűzetért, a mit a kisvárosi könyvboltos nem tesz a kirakatba. Hogy utolért engem? Evvel is hiába dicsekszik. Én nem akarok a maga kísérletezéseiben szerepelni. Más gondom is van. Van, van, — nagyon sok.

— Nem bánom, Anna, bármit gondol felőlem. Nem várok csodákat, csak arra kérem: türijon meg maga mellett. Ugy érzem, hogy megváltást tartogat számunkra a sors. Miért dobnók el magunktól az utolsó reményt. Miért, mondja!

Ugy emlékszem szomoruan mosolygott.

Akkor este elkísértem az öltözőig.

Hogy megmosolyogtak bennünket a boretvált arcú Mefisztók!

III.

Ez volt a világ legjámborabb, de leghazugabb szerelme. Végző fellobbanása az életnek, izgató méregcseppje az enerváltságnak.

A földmivelési vita.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 14.

Pontban tíz órakor nyitotta meg Perczel Dezső elnök az ülést s a képviselők besiettek a terembe, mert híre járt, hogy ma Darányi miniszter is felszólal. Előbb azonban Bauer Antal mondott csinos és érdekes beszédet, a melyet őszintesége miatt megéljenzettek. Csak Szinay Gyula után beszélt a miniszter.

Időközben hosszú idők óta először megjelent gróf Apponyi Albert is a Házban. Többekkel beszélgetett, különösen Kossuthal hosszabban, aztán szokott helyére ült, hogy meghallgassa Darányit, a ki két óras beszédében felölelte az összes gazdasági kérdéseket.

Egyes kijelentései, mint például a hitbizományokról mondottak, szenzációszámúak mentek. Nagy figyelemmel és különösen a baloldali zajos tetszése mellett beszélt a földmivelési miniszter és éljenzés követte felszólalását.

Beszéde közepén érkezett a terembe Holló Lajos bekötött fejjel. Barátai üdvözlésére mentek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Bejelentések.

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Plósz Sándor igazságügyi miniszter és Cseh Ervin horvát miniszter.

A múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Psik Lajos előadó bejelenti, hogy *Manasszy* György moraviczi képviselő bemutatta megbízó levelét.

A 30 nap fenntartásával igazolják.

A földmivelésügyi költségvetés.

Bauer Antal a közép- és a kisbirtokosok helyzetével foglalkozik. A középbirtokok pusztulásának okait fejtegetve, őszintén tárja fel a bajok kutforrását. A középbirtokos osztály dolgozni nem szeret és nem akar. Elkápráztatja őket a kaszinók, pazar disze, fénye, elragadja a kártya, a könnyű vidám élet; — az ősi kúria becsülete, tisztelete s a munkához fűződött kegyeletes reménykedés eltűnik s a kuriába bevonul a végrehajtó. Vajha tanulnának legalább középbirtokosaink a külföldtől, vajha megtanulnának, hogy a dolog és a munka diszítik első sorban az embert s a munka mellett is meg lehet szerezni a pompát és kényelmet, sőt könnyebben és biztosabban, mint a dologtalan

élvhajászatok mellett. A kártyának is megszűnnék az a veszedelmes vonzereje, amely egymaga képes tönkretenni egész családokat és birtokokat.

A középbirtokos osztály megmentésével nagy társadalmi feladatot oldanánk meg, de hát természetesen a birtokosoknak maguknak is el kell követniük mindent arra, hogy megmenthetőek legyenek. A miniszter iránt bizalommal viselkedik s a költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról, sokan üdvözlik.)

Szinay Gyula: Mindaddig, a míg Ausztriával közösségünk van és a közös vámterület alapján állunk, addig helyes magyar gazdasági politikát sem csinálhatunk. Hosszabban foglalkozik a borhamisítás kérdésével és a szigorú intézkedések folytatását kéri. A ruthén akcióról szólva, azt mondja, hogy azért, mert a bevándorló zsidókat kárhoztatja, antiszemita tartják. (Élénk derűtlenség.)

Rakovszky István: Mindjárt azt mondják!

Szinay Gyula: A bevándorlók ellen való energikus eljárást melegen üdvözli. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Csak azokba a részletekbe bocsátkozik, a melyek a kormány szociális intézkedéseit megvilágítják.

A magyar buza sikértartalma.

Előbb azonban reflektálni fog Komjáthy-nak ama megjegyzésére, a melyet a magyar buza sikértartalmára vonatkozólag tett. Erre nézve hivatkozik arra, hogy Komjáthy helytelenül mondotta a kereskedelmi miniszterrel azt, mintha ő a magyar buza sikértartalmának bőséget kétségbe vonta volna. E tekintetben tudományos kutatások és vizsgálódások folytak, a melyekben részt vettek a legelőkelőbb egyetemi tanárok, mint *Lieberman*, *Kossutányi* stb. Beigazolták ezek, hogy a magyar buza értéke épenekkel nem csökkent, ma is felette áll a külföldi búzáé. (Élénk helyeslés) és sikértartalma ma is nagyobb, mint bármely külföldi búzáé.

A tanulmányozásokat folytatják s e tekintetben az a véleménye, hogy a teljes nyilvánosság előtt szellőztessék a kísérletek eredményét. Elhatározta a kormány, hogy a párisi kiállításon bemutatták a kísérleteket és sütőkályhákat is felállítanak a magyar buza nagy sikértartalmának beigazolására.

A végrehajtás.

A Molnár és Komjáthy határozati javaslatára kijelenti, hogy a parlamentáris kormányforma mellett nem lehet a kormány kezét meg-

kötni. — Molnár a földbirtok-minimum védelmét kéri.

A végrehajtási törvénynek ma is vannak humánus intézkedései. E tekintetben beszélt az igazságügyminiszterrel, aki a végrehajtási törvény módosítását tervezi. E tekintetben a kedvezésben tovább megy a kormány az eddiginél, de csak addig a határig, hogy a közforgalom és a hitelképesség megóvassék. (Helyeslés.)

A ruthén-kérdésről csak annyit mond, hogy nem szabad itt azt hirdetni, hogy az állam nagy terheket ró e telepésekre, mert akkor ilyen akciót sikerre vezetni és ujat megindítani lehetetlen volna. (Helyeslés.)

Állategészségügy.

Az állatorvosok államosítását tervezi. E tekintetben mielőbb javaslatot terjeszt be. Ebben az állatorvosi intézményt szoros kapcsolatba hozza a közigazgatással. Amit az állatorvosi tekintetben az új kiegyezésben kaptunk, az nem ajándék volt Ausztriának, hanem egy régi igazságtalanság megszüntetése és jövődétele.

Helytelenül teszik az osztrákok, ha nekünk akadályt gördítenek állatforgalmunk elé. Ezzel csak a maguk bajait szaporítják, mert egyet meg kell jegyezniük az osztrákoknak, hogy a mint mi eltűrjük az osztrák ipar versenyét, nekik is el kell tűrniük a mi nyersterményeink versenyét. (Zajos helyeslés balról.) Az osztrákok sokkal jobban tennék, ha kezet fogva együtt biztosítanák állat kivitelünket. (Helyeslés.)

Telepítés, parcellázás.

A telepítés tárgyában legközelebb szintén törvényjavaslatot terjeszt elő. A telepítést csupán gazdasági szempontból felfogni nem lehet, azt állami szempontból kell első sorban fogantatni s a magántelepítés csak akkor engedhető meg, ha megfelel ama feltételeknek, a melyeket az állam jogosan igényel. (Élénk helyeslés jobbról.)

Teljesen vagyontalanokat nem lehet telepíteni, ennek a káros, sőt veszélyes volta már bebizonyult. A telepeseknek egyetemleges kötelezettséget nem szabad vállalniok; ez tönkretett már nem egy telepítést. (Helyeslés.) A teljesen vagyontalan földmunkásokon más uton segít. A parcellázást különösen az alföldön akarja eszközölni. (Helyeslés.)

Középbirtokosok, hitbizományok.

A középbirtokosokra vonatkozólag kijelenti, hogy nem a helyettesítőkről kell gondolkodni, hanem azoknak a fenntartásáról. (Helyeslés balról.) A hitbizományok dolgával a minisztertanács már foglalkozott és előterjesztést is tett ő felsége elé. A hitbizományok nem felelnek meg a modern jogrendszernek ugyan, de állami és nemzeti hivatásuk előtt szemel hunyni nem lehet.

A minisztertanács elhatározta, hogy a felséges urnak hitbizományok létesítését nem javasolja. A sik földön egyáltalán nem. (Zajos helyeslés.) Kivételesen Erdélyben és hasonló hegyvidéken azonban nemzeti szempontból javaslatokat tesz eziránt. (Élénk helyeslés.) Mert a legfelsőbb szempont a magyar állam fenntartása. (Zajos helyeslés.)

A munkások.

Elősorolja ezután mindama intézkedéseket, amelyeket a munkások érdekében tett s így szól: Az a vád tehát, hogy én a kisemberekkel nem törődöm, annak a közmondásnak a felemlítésére készlet: „Defficile est satyranon scribere.” (Helyeslés.) A politikám sorrendjében először a kisemberek állanak, mert csak az alap megmunkálásával lehet valóban hathatós nagy nemzeti politikát csinálni. (Élénk tetszés.)

Szól még a vámintézkedésekről és végül elfogadásra ajánlja a költségvetést. (Zajos helyeslés, éljenzés.)

Az interpellációk.

A miniszter beszéde után a vita folytatását *péntekre* halasztották. Ezután interpellációk voltak.

Székely György a székely kivándorlások megállítását kérte.

Rakovszky István a lipthói visszaélések tárgyában interpellált.

Széll Kálmán miniszterelnök megnyugtató választást, melyben szigorú és igazságos eljárást hangoztatott, tudomásul vették.

A szuggesztíó annyira sikerült, hogy néha az erősek féltékenysége kezdett marcangolni. — Miért néz játék közben mindig arra az egy páholyra? Hazudt nekem! Szeret valakit, de titkolja, rejti!

Mikor kioltották az utolsó lámpát, neki dülve a színház hideg falának, minden este vártam.

A feje fáj ismét, — panaszkodott egész uton. Pedig egy szerep vár rá. Hosszu, nehéz szerep. Ma este akarta megtanulni.

A kapuban idenyujtotta a kezét. Közöngetés, durva keztyüt viselt. Össze-vissza csókoltam s aztán megvártam, míg kettőt csikorgott a zár.

Hajnalig elültem ilyenkor egy-egy füstös lebuiban. Akkor nem pihenni vágytam. Ébren lenni mindig!

Ugy hiszem: sok butaságot forgattam az eszemben akkor. Hogy jóra fordul minden. Hogy feleségül veszem Annát. Hogy ő a szinpadon, én meg talán másutt aratjuk a babért. Hogy csupa egészség, csupa szerelem lesz az életünk.

Talán megfojtottam volna azt, a ki rosszat mond az én szerelmemről, az én fájós fejű Penészvirágozomról.

IV.

Csunya, fertelmesen csunya ez az esős reggel, kínos-nehéz az emlékezés.

Ejfel körül járt az idő. Komisz nóákat dancoltak a fiúk. Az asztalon kiürült palacszkok. Lehajtottam a fejem, szemtelenül józan voltam ebben a holtrészeg kompániában.

— Hát téged mi lelt? . . . Talán Penészvirág kisasszony jutott az eszedbe! Légy nyugodt: jó helyen van, a feje sem fáj most. Kocsi várta az előadás után. Négyen mentek: Lidi, a fekete álarc, a szende és a Penészvirág:

Nem maradt a fejemben salaknyi mámor sem. Megfogtam a részeg komédiásnak a vállát.

— Hazudsz! . . . Hová vitték?

Bambán nevetett.

— Ahhoz, a ki tegnap csokrot adott neki! A házmaster beeresztett. Egy szót sem mert szólni.

Az ablakon betekinttettem. Nem fedte el függöny az orgiát. Az egész társaság részeg volt. Az a nyomorult, vén majom átkarolta az Anna nyakát.

S az a hazug, tettető, halálarczu néber most ki volt pirulva, csillogott a szeme, valami sanzont énekelt, a legszóbb fajtát . . .

V.

Tulajdonképpen nem tudom, hogy jutott eszembe az egész dolog.

Ugy emlékszem régen történt, mert ez az utolsó történet. En pedig már nem élek, hiszen csak addig élünk, a míg szerelemre vágyunk s meghalt az már, a ki két hosszú hónapig el tud szerelem nélkül lenni . . .

Maghalt. Így gondoltam tegnap is, pedig tegnap olyan meleg tavasz volt, mint akkor, mikor az Anna piros szalagos kalapja alá néztem. Most pedig csunya, siralmas, hideg, esős nap van.

Az volt az utolsó tavasz!

Ulás végén hire járt, hogy a miniszterelnök benyújtja a délután három óráig tartó ülésre való indítványát, egyelőre azonban ezt elhalasztotta. Holnap a nemzeti ünnep miatt ülés nem lesz.

TAVIRATOK.

A delegáció-választás.

Bécs, márcz. 14. (Saj. tud. távirata.) A képviselőház elnöke átiratot kapott a miniszterelnöktől, amelyben a delegáció megválasztását kéri. A választás pénteken lesz.

Crispi beteg.

Róma, márcz. 14. (Saját tud. távirata.) A *Giorno* szerint *Crispi* influenzában szenved, amely tüdőgyulladásba ment át.

Utások megvizsgálása.

Konstantinápoly, márcz. 14. (Saj. táv. táv.) A bolgár kormány elrendelte, hogy Hibelcsevóban a Törökországból jövő utásokat orvosi vizsgálatnak vessék alá.

A transzváli háború.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 14.

A mai nap lényeges változást nem hozott. A béke még mindig a háború legfőbb eseménye. Az a béke, amely még nincs is, annál nehezebben akar megszületni, mennél sürgősebb Anglia a parlamentjében harci riadót fúvatott, s a béke közvetítő hatalmaknak udvariasan megüzente, hogy köszöni a fáradozásukat, de nem kér belőle, mert a háborúnak Transzvál csak feltétlen megadással vehet véget.

Ily körülmények közt nem hangzik egy cseppet sem valószínűtlenül — noha inkább csak sejtés lehet, mint pozitív okokon épült tudás — az, amit bécsi diplomáciai körökből jelentenek, hogy a háborúnak immár rövid időn teljes megadással vége lesz. — Szomorú vége a dicsőséggel indult háborúnak.

Mai távirataink a következők:

Fokváros, márczius 14.

French tábornok tegnap Bloemfonteinba érkezett.

London, márczius 14.

Cronje tábornokot a Paardebergnél lefegyverzett egész bur táborral holnap szállítják el Szent Ilona-szigetére.

London, márczius 14.

A Reuter-ügynökség jelenti Lundeansnek-ből 10-iki kelettel: Egy angol csapat tegnap két tiszt vezetése alatt egy nagy fölkelő-sereggel találkozott, a mely azért jött, hogy 5900 darab fegyvert és temérdek lövészer szolgáltatasson ki az angoloknak. Azt hiszik, hogy ma még több lázadó fogja magát megadni. A lázadók között, a kik magukat megadták, három lovas-zászlós is van. Az átadott lövészer között robbanó lövedékek is voltak. Foglyok jelentése szerint más fölkelők Barkley-Passban adták meg magukat. Cronje Gibeon parancsnokhoz, a ki csapatával ellentáll *Brabant* tábornoknak, követeket küldtek, hogy értesítsék a fölkelők megadásáról. Cronje megdöbben, mikor megtudta, hogy az oranjei polgárok cserbenhagyták. Barkley kerületében nincs többé ellenség.

Stormberg, márczius 14.

Brabant tábornok hada vasárnap reggel Aliwalnorthba érkezett. Szombaton heves harcot vívott a sereg. Az ellenség vasárnapra virradó éjjel visszavonult a folyón túl.

London, márczius 14.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Herschel-ből: *Hook* őrnagy egy fokföldi rendőrcsapattal újra megszállta Barkly-Eastet.

London, márczius 14.

A *Times*-nak jelentik Lourenco-Marquezból 12-iki kelettel: Egy bur békeküldöttség, a melynek tagjai *Fischer*, *Wolmarans* és *Wessels*, holnap Európába utazik.

Washington, márczius 14.

Az Egyesült-Államok *Krüger* és *Steyn* elnökök kérésére felajánlották Angliának közbenjárásukat a béke helyreállítása érdekében. *Anglia azonban az ajánlatot ugyanolyan szives és udvarias szavakkal, a hogy az Egyesült-Államok tették, visszautasította.*

Hir szerint az Egyesült-Államok előterjesztése olyan volt, hogy semmikép sem fejezte ki Amerikának azt a kívánságát, hogy interveniáljon, hanem csak közölte Angliával azokat a közléseket, a melyeket az amerikai konzul Pretóriában kapott, azzal a kijelentéssel, hogy Amerika szívesen tesz meg mindent, a mit a béke érdekében tehet.

London, márczius 14.

A *Times* értesülése szerint a dél-afrikai köztársaságok elnökei és *Salisbury* között folyt táviratváltás semmikép sem fogja befolyásolni azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány a háború sikeres befejezésére tett. A csapat-és élelmiszer-szállítást nem hagyják abba.

London, márczius 14.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Pretóriából 10-iki kelettel: *Joubert* ma reggel ideérkezett, hogy a kormányval tanácskozzék. A hir békealkudozásokról szól, de hivatalosan még semmit sem közöltek erre vonatkozólag.

Páris, márczius 14.

Hir szerint a dél-afrikai köztársaságok eddig Franciaországot nem kérték fel közbenjárásra. *A francia kormánynak azonban erősen eltökélt szándéka, hogy nem interveniál,* mert ilyen lépés Angliában félreértésekre adhatna okot és elmérgesítené a sajtó polémiaját.

London, márczius 14.

Salisbury-nak *Krüger*hez és *Steyn*hoz intézett válaszát a reggeli lapok általában jól megfontolt államférfiúi válasznak mondják. Általában azt hiszik, hogy a burok balga magatartásukkal csak önmaguknak ártanak.

Bécs, márczius 14.

Itteni diplomáciai körökben úgy hirlük, hogy a béke az angolok és burok közt a legközelebb már létrejön. A két szabadállam elveszti függetlenségét.

London, márczius 14.

A burok békekérésére a ma esti lapok szerint az angol kormány majd csak Pretória bevétele után diktálja a béke feltételeket.

A kormány parlamenti nyilatkozataival általában meg vannak elégedve.

London, márczius 14.

Hire jár, hogy az angolok béke feltételei már a burok kezében vannak és a következők:

Előfeltétel: A két állam függetlenségének elvesztése.

Azután: A két köztársaság angol gyarmattá alakul.

Bizonyos időre katonai kormányzat alá kerül.

A helyi önkormányzatot úgy szervezik, mint Angliában.

Szóval britt provinciává kell lennie, Transzválnak és Oranjenak, ha békét akar.

Városi közgyűlés.

— Csend a torony alatt. —

Arad, márczius 14.

Szintelenül unalmas és unalmasan egyhangu volt Aradváros mai közgyűlése. Huszonnégy tárgy szerepelt a sorrenden, semmi fontosabb köztük, legfeljebb a huszárlaktanya kibővítése. Ez is unalmas már.

Lassan szállingóztak be a városatyák s azzal fogadták egymást, hogy: ma nem leszünk sokan, mert a sorrend nem valami biztató a — becsalogatásra. Még a központi választmányi tagválasztás sem. A padokon különben is csak egy szavazócédula feküdt *Steinhardt* Mór dr. nevével, kit a megboldogult *Sallai* Béla helyébe ugyszólván egyhangulag választottak meg.

Megfogyatkozva ült a tanács is. *Institoris* főjegyző már régebb idő óta beteg és most *Varjassy* Lajos gazdasági szenátor is beteg lett. A honvédkaszárnya ügyét a főmérnök referálta helyette, a többi előadni valót pedig a jegyzők.

A csendes közgyűlésnek már fél öt után vége volt.

*

Négy óra elmúlt, mikor *Fábián* László főispán a közgyűlést megnyitotta.

Mittner József napirend előtt a villamos közúti vasut miatt interpellál, megkérdező a polgármestert, mi oka annak, hogy a villamos kiépítése oly soká késedelmeskedik?

Salacz Gyula polgármester előadja, hogy a kereskedelmi miniszteriumban eljárt a dolgot megsürgetni s át is tették azt a belügyminiszterhez. Ott azt mondták, igyekeznek mielőbb a kérdést elintézni, de mivel az ügy nagyfontosságú, hosszadalmasabb eljárást igényel.

A választ úgy az interpelláló, mint a közgyűlés egyhangulag tudomásul vette s áttért a napirendre.

A polgármester havi jelentését tudomásul vették, úgy szintén a főispán azon bejelentését, hogy gáji kerületi orvossá *Brück* Gyula dr. volt tautzi járási orvost nevezte ki. Sajnálatos tudomásul szolgált, hogy *Institoris* Kálmán városi főjegyző még mindig beteg, minek következtében őt *Sarlot* Domokos főkapitány helyettesítette az idei sorozásnál, mint polgári elnök. A szintén beteg *Posgay* Lajos dr. főorvost a sorozásnál *Tisch* Mór dr. helyettesítette.

A belügyminiszter a gyámhatósági pénzkezelésről alkotott szabályrendelet némely módosítását nem hagyta jóvá. Tudomásul szolgált.

Petrovits Mihály városi iktatónak egészsége helyreállítására újabb négy havi szabadságot adtak. Özv. *Szoboda* Edéné megboldogult leánya, *Kovács* Ferenczné volt városi tanítónő temetési és gyógykezelési költségeinek megtérítésére némi segílyt kér. A közgyűlés a tanács véleménye alapján 300 korona segílyt utalványozott ki egyszer s mindenkorra. Özv. *Herczeg* Istvánné szül. *Weisz* Julianna, *Dorogi* Mózesné szül. *Márton* Erzsébet és *Hosch* Lajosné szül. *Szücs* Róza szülésznői oklevélét meghirdetik.

A pénzügyi bizottság jelentést tesz a városi árvaszék szervezete s a gyámhatósági pénzkezelésre vonatkozó szabályrendelet módosításáról, úgy, mint azt már lapunkban ismertettük. A közgyűlés a bizottság által javasolt módosításokat elfogadta s erről jelentést tesz a belügyminiszternek.

A légszuszívítási társulatnak még némi követelése van a városi Baross-parki kioszk világítási berendezéseért. Ezt a követelést a a rendkívüli kiadások terhére a közgyűlés kiutalványozni határozta.

Ezután a honvédhuszár laktanya ügye került szóba. A már többször ismertetett kiépítés ügyét oly javaslattal terjesztette be a tanács, hogy a terveket terjessze fel a város jóváhagyás végett újból a honvédelmi miniszteriumhoz. A tanácsi javaslatot *Virágh* Lajos főmérnök körülményesen kommentálta s bemutatta a mérnökség által elkészített módosított terveket. Az átalakított tervezetbe felvették az új löszerraktár felépítését is. Az egész építés, átalakítás költsége négyszázezer koronát tesz ki. Az évi annuitásokból a költségvetés szerint mindössze tizenöt korona maradt fedezetlenül mert a kölcsönbe felveendő összeg a kaszárnya béréből stb. megterül. A közgyűlés egyhangu-

lag elfogadta a tanács javaslatát s így a tervek és költségvetést jóváhagyás végett felterjesztik.

Ugocsa megye arra kéri a várost, járuljon hozzá *Perényi Zsigmond* br. Nagyszöllősön felállítandó szobrának költségeihez. A közgyűlés kétszáz koronát utalványozott ki erre a célra.

A belügyminiszter értesítette a várost, hogy a közgyűlés azon határozatát, mely az új *bűnvádi eljárás* életbeléptetése folytán a rendőrségi létszám szaporításával járó költségeknek az államkincstár által való megtérítésére vonatkozik, *nem* hagyja jóvá. A tanács azt javasolja, hogy a város újból irjon fel a belügyminiszterhez s az ügy eldöntéséig alkalmazzon a rendőrségnél egy, napi két forinttal díjazott erőt a túlhalmozott munkák ledolgozására.

Salacz Gyula polgármester kéri a tanács javaslatának elfogadását, nehogy még újabb áldozatokba kerüljön a restáncziák feldolgozása. Van egy más előterjesztése is. A főjegyző súlyosan beteg, a közigazgatási munkáknak ez időszereint előadója nincs. Mivel a főjegyző munkáit most *Lócs Rezső* aljegyző végzi, az apróbb, úgy szólván csak a technikai munkák ellátására 1 frt 50 krral egy napidíjas volna szükséges.

A közgyűlés úgy a tanács javaslatát, mint a polgármester előterjesztését egyhangulag elfogadta.

A *Pichler Jánossal*, *Czukur Lászlóval*, *Varga Ferenczel* és *Veres Antallal* kötött bérleti, illetve vállalati szerződések jóváhagyattak. *Hegedűs László* egy évi halasztást kapott Erzsébet-köruti házának építési kötelezettségeire. *Özv. Weisz Salamonné* és *Róth János* új épületeikre közszégi adómentességet nyertek.

Versecz város az olasz borra vonatkozó kereskedelmi szerződés megszüntetése érdekében akar felírni a miniszteriumhoz. A közgyűlés, tekintettel arra, hogy e tárgyban már mult közgyűlésén hozott határozatot, a verseczi átiratot egyszerűen tudomásul vette.

A nagykerut részben való kikövezésére legelőnyösebb ajánlatot *Rossi* és *Pellegrini* tett, 28 százalék árengedménnyel. A külvárosi utaknak rostált Maros-kavicssal való befedése ajánlat nem érkezett be. Újabb árlejtést fognak kitűzni.

Több tárgy nem lévén, a közgyűlés véget ért.

A közgyűlésen *Fábián László* főispán elnöklete alatt jelen voltak: *Salacz Gyula* polgármester, *Sarlot Domokos* főkapitány, *Kádas Antal* tanácsnok, *Virágh Lajos* főmérnök, *Perger János* dr. tiszti főügyész, *Lócs Rezső*, *Vannay Gyula* jegyzők.

A bizottsági tagok közül: *Bing Vilmos*, *Neuman Dániel*, ifj. *Neuman Adolf*, *Nikolits Péter*, *Szalay Antal*, *Posgay Lajos* dr., *Tenner Lajos*, *Deutsch Bernát*, *Tisch Mór* dr., *Bund Henrik*, *Tedeschi Viktor*, *Vas Gusztáv*, *Schuszter Illés* dr., *Fényes Dezső*, *Sófalvi György*, *Mülnz Ferencz*, *Reicher Károly*, *Kohn S. N.*, *Dániel Kálmán*, *Vertán Oszkár* dr., *Urbányi Bóla*, *Magyar Ferencz*, *Nachtnebel Ödön*, *Csiky Károly*, *Probszt Mihály*, *Glück Károly*, *Abrai Lajos*, *Wallfisch Armin*, *Pejár Károly*, *Maresch Gyula*, *Nagy Lajos*, *Madarász Antal*, *Domonkos Lajos*, *Weisz Dávid*, *Sonnenfeld Károly* dr., *Zikó János*, *Reicher Ferencz*, *Don Konstantin*, *Mittner József*, *Bozsik György*, *Funkelstein József*.

Milliók aranylopás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 14.

Páratlan lopásért köröznek most világszerte egy liptómezei embert: *Zaja Istvánt*. Nem kevesebb, mint egy millió dollár értékű szinaranyat adott el, s mikor kiderült, úgy megszökött, hogy a nyomába küldött sok detektív sem képes felfedezni.

Apránként, mesébe illő ravasz türelemmel lopogatta össze *Zaja* ezt a mérhetetlen kincset. Messze idegenben, Amerikában, az Egyesült-Államok navargei tartományában, a *Walbach-féle* aranyolvasztóban, a hol éveken át volt alkalmazva.

Kalandos multu ember *Zaja*. A liptómezei Nagy-Pokróczon földműves volt eredetileg, de azután marhakereskedésre adta magát. A nyolczvanas évek elején nagyon rosszul ment a

dolga, kapta magát és kivándorolt Amerikába. Egy év mulva már visszajött és vagyont hozott magával. Hogyan szerezte, nem igen tudta senki, nem is nagyon keresték. Birtokot vett magának és újra kezdte a marhakereskedést.

Spekulációkon azonban rövid uton elvesztette megint egész vagyont. Ekkor elhatározta, hogy visszatér oda, ahol egyszer már sikerült vagyont szereznie: Amerikába. Itt hagyta feleségét, gyerekeit és eltűnt. — Évek multán, 1890-ben ismét előkerült. Előbb kereskedéssel próbálkozott, azután bérkocsis lett, de nem volt szerencséje semmiben. Két évig tengődött nagy nyomoruságban, aztán családotul kivándorolt, most már harmadizben.

A *Walbach-féle* navargei aranyolvasztóban kapott muukat s éveken keresztül dolgozott ott, úgy, hogy lassan különösen megbiztak benne és nagyon megszerették.

Zaja jól kihasználta ezt a bizalmat. A nagy ellenőrzés mellett is lopott, nagy pontossággal és ügyességgel minden nap egy-egy csöpp aranyat, annyi év alatt milliókat tevő kincset. — Volt neki egy üvege, a melyben fekete kávét hozott magának mindig. Megszokták ezt, úgy, hogy fel sem tűnt már. Ott állott asztalán szabadon a sötét üveg, olykor meg is kínálta vele a felügyelőket, — senki nem gyanakodott. *Zaja* pedig belevetett az üvegbe naponként egy pár szem aranyat és a fekete lében észrevétlenül hazavitte.

Éveken keresztül ment ez baj nélkül. Nem régiben azonban megesett vele, hogy a mint egy munkás társával hazafelé ment, elejtette üvegjét, az széttörtött és kihullott belőle az arany. Le volt leplezve, — be kellett vallania a dolgot. Elmondotta társának, hogy évek óta gyakorolja ezt a munkálkodást, s rávette, hogy ezután együtt folytassák. De tartott attól, hogy elárulják, s még az nap nyomtalanul eltűnt.

Nem kevesebb mint egy millió dollár értékű aranyat csipegetett össze. Érthető, hogy a károsult vállalat tüvé tett azóta érte őt világrészt. Első sorban persze Amerikában és Magyarországon keresik. Leányát a mult héten New Yorkban letartóztatták, de ő nem volt található.

Liptómezeiben, Nagy-Pokróczon ugyanaz időtájt két angol detektív járt és tudakozódott, nem érkezett-e *Zaja* Amerikából oda vissza. De ott évek óta hirt sem hallottak róla. A detektívek visszautaztak Londonba, de ma megint megjelentek a faluban, s a csendőrség segítségét igénybe véve, az egész környéket megfigyelés alatt tartják. Megszerezték *Zaja* arczképét, s azt sokszorosítva világszerte szétküldték.

Az angol detektívek azt hiszik, hogy *Zaja* feltétlenül haza fog jönni Liptóba. Másfelől azonban az a hír is valószínű, hogy nem is tért vissza a nagy tolvaj az ó-világba, hanem valahol Dél-Amerikában bujdosol.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: II-ik *Rákóczy Ferencz*, színmű. (Páros bérlet.)

Péntek: *Eszter*, melodráma. (Páratlan bérlet.)

Szombat: *Eszter*, melodráma. (Páros bérlet.)

Vasárnap: *Eszter*, melodráma. (Páros bérletszűnet.)

* *Lejo Lili* Aradon. A *Forray* utcától a *Neuman-palotáig* több üzlet kirakatában egy szép asszony képe látható. A szép nő *Lejo Lili* operaénekesnő, ki a jövő hét folyamán az aradi színházban fog vendégszerepelni. A magyar származásu, most már hírneves énekesnő a budapesti Operánál is nagy sikerrel vendég-

szerepelt. Akkor *A Hétt* arczképét közölvén, mindazoknak a gourmandoknak figyelmébe ajánlotta, a kik a modern európai árnyalatban a japáni típus szeretik. Haja vöröses szőke; mandula formájú szeme dióbarna; sok a gyémántja és az udvarlója; szabója *Ch. Drecol*; évente roppant sok pénzt keres. Ezek a hét bevezető jellemzésében az ismertető vonások. Azután művészetének dicsérete következik. A leíró részek igazságáról a kirakatok fényképei is tanúságot tesznek. Művészelete értékét legközelebb az aradi közönség maga fogja megbecsülni.

* *Eszter* pénteki bemutatója majdnem olyan kétségessé vált, mint annak idején *Mignon*. A czimszerében *P. Szép Olga* azt a keleti fényt akarja kifejteni, a mely a perzsa trónra emelt zsidoleányt igazi köntösében jellemzi. Rőh sok arany himzésű szövet kell, melyet a színházak számára egy niurnbergi cég készít. Pintérné is onnan rendelte a drága kincseit, melyeket tegnapig hiába várt. Ma végre megérkeztek. Nagy sietve kiváltották és most egy szabóműhelyben lázas sietséggel dolgoznak, hogy *Eszter* pénteken este helyt álljon az aradi színházban.

* *Szinielőadás akadályokkal*. A modern német drámárok egyik leghíresebbjének, *Max Halbének* ismert színművét, az *Ifjuság*-ot Bécsben nem szabad előadni. De egy *Borgias-Schmidt* nevű íróember, kinek a párisi „Theatre Libre” lebegett a szeme előtt, csak előakarta azt adatni. Cselhez folyamodott. A kereskedők együletének nagytermében tartandó felolvasást hirdetett „a modern német drámáról, demonstrációkkal” czim alatt. A felolvasásból azonban egy szót sem mondott, hanem az ámuló közönség előtt azonnal megkezdte szereplőkkel egy rögtönzött színpadon az „*Ifjuság*” előadását. De már a harmadik jelenésnél felbukkant „*deus ex machina*” a rendőség és szétoszlatta a gyülekezetet. A termet azonban csak nagy nehezen tudták kiüríteni, mert a közönségnek szerfelett megtetszett a mulatság. A szegény *Borgias-Schmidtnek* azonban nem csak a rendőrséggel gyűlt meg a baja, hanem a kereskedők együletének elnökével is, ki rátaaott, hogy miért nem jelentette be nekik előre, hogy ő színbázat akar a termükben játszani.

* *Len Gonsett*. *Opin* Readnak, a Magyarországon még ismeretlen amerikai írónak egyik legszebb regénye, *Len Gonsett* megjelent a legjobb könyvek czimű vállalatban. *Opin Read* éppen úgy, mint a már nálunk is jól ismert *Bret Harte* azokat az embereket mutatja be ebben a regényében, akik az egyesült államok óriási vad területeit civilizálták. A történet maga igen egyszerű, bár igazán vadregényes dolgok, vérontások és álarcos rablótámadások is bőségesen vannak benne, ami azonban csöppet sem teszi valószínűtlenné az elbeszélést, ha meggondoljuk, hogy micsoda gyülevész nép volt az, amely benépesítette Amerika óriási renetégeit. Az egészen új csapáson haladó meseszövésen kívül főként az teszi érdekessé *Opin Read* munkát s így *Len Gonsett* is, hogy az író bámulatos egyszerűséggel, szinte erőszakoltnak tetsző hidegséggel írja le a legmeghatóbb idilleket, s a legvérfagyasztóbb jeleneteket egyaránt, s emellett még a regény legellenzenvesebb alakjain is tud felfedezni és feltárni egy-egy humoros vonást, anélkül azonban, hogy regényének bármelyik szereplője bármilyen tekintetben is furcsa, nem közönséges emberekkel, nem közönséges dolgokat véghezvitetne. A *Len Gonsett*, mint a Legjobb könyvek minden kötete, díszes vászonkötésben egy koronáért kapható *Légrady-testvérek* könyvkiadóhivatalában (Budapest, V. Váczki-körut 78) valamint minden könyvkereskedésben.

* *A Magyar Könyvtár* most küldi szét márcziusi füzetét, melyek ismét hat érdekes számmal gyarapítják e nagybecsű vállalatot. Mindenekelőtt folytatódik *Petőfi* költeményeinek illusztrált kiadása. Egy másik füzet *Jókai* néhány novelláját tartalmazza. A külföldi klasszikusok közül most *Aischylost* adja a „M. K.”, még pedig az *Orestes-trilógia* legszebb részét az „*Agamemnon*“-t. *Várad Antal* poétikus fordításában, a szükséges magyarázatokkal és jegyzetekkel. *Ouidától*, a népszerű angol regényírótól, a ki oly mesterien tudja rajzolni az olasz népeletet, a „*Tunia*” czimű olasz tárgy el-

beszélést fordította le T. Fenyvessy Szeréna asszony, míg a Francia Elbeszélők Társának III. sorozataképen *Ambrus Zoltán* és *Hevesi Sándor* Edmond About, Catulle Mendés, Villiers-de L'Isle-Adam és Maxime Pax egy-egy munkáját tolmácsolják. Végre a mai magyar elbeszélők közül *Tábori Róbert* jelenik meg egy füzetnyi „Különös történetek“-kel. A „M. K.“ egy-egy száma 15 kr. Az eddig megjelent füzetek jegyzékét ingyen küldi meg a kiadóhivatal: Wodianer F. és Fiai (Andrássy-ut 21.)

Márczius tizenöt.

— Az ötvenkettedik évforduló. —

Arad, márczius 14.

Ujból megértük a dicső nap évfordulóját, melyen a magyar nemzet a szabadsajtó kivívásának jubileumát ünnepli. Ma már egész tisztán kibontakozik előttünk annak képe, hogy az ország minden részében rendezendő ünnepségek méltók lesznek a dicsőséges 1848-iki márczius idusához.

Ebben a századvégi, önző, cinikus, élni siető és érdekhajhászó világban kétszeresen jól esik konstatálnunk, hogy nem halt még ki minden lelkesedés a magyar hazafiak szívéből. Vannak még magyar anyák, akik az édes magyar szóval egyidejűleg tanítják meg fiaikat arra, hogy szeressék a hazát s becsüljék meg a dicsők, a hősök, a nagyok szent emlékezetét!

Él még a magyar ifjúságban a lelkesedés, amelyre építve, reménnyel tekinthetünk a nemzet jövője elé. Vannak férfiak, kiknek erős a karjuk s nagy a bátorságuk ott, ahol tenni kell a magyar haza érdekében. És kevesen bár, de élnek még az öreg hősök, kik maguk is részei voltak a nagy napok dicsőségének s akik szent legendákat beszélnek a daliás, fényes időkről, amelyekben életüket és vérüket játszva áldozták föl a magyar honfiak a szent szabadságért...

*

Az ünneplés már ma este kezdetét vette Aradon. Mikor az idő alkonyatra hajlott, a házak ablakaiban megjelentek az emlékezés, az örömműgyertyafényei. A kivilágított utcákban nagy közönség hullámozott, az Andrássy-tér felé tartva, hol az előesti ünnep központja volt.

Nyolcz órakor azután felhangzott a várost bejáró *takarodó* zenéje s kikanyarodott a Deák Ferencz-utcából a főtérre a lámpás körmenet. A lámpákat a *tanítóképző* lelkes ifjúsága vitte s ugyancsak ők léptettek az új-aradi tüzoltózenekar hangjai után, hazafias dalokat énekelve. A menet megállott a megyeháza és városháza előtt, azután a várost bejárva, visszatért a tüzoltó laktanyába.

A tanítóképző ifjúsága ezután *Szondy* János tanítóképzői tanárnak, a holnapi ünnepély egyik szónokának lakása elé vonult, hol *szere-nádot* adott neki.

A holnap délelőtt 10 órakor kezdődő hazafias ünnepség műsora a következő:

A városházán.

1. „Hymnusz“; *Kertay* Ede vezetése mellett énekl: az áll. tanítóképző-intézet ifjúsága.
2. Megnyitó, elmondja: *Varjassy* Árpád.
3. „Nemzeti dal“ *Petőfi* Sándortól szavalja: *Pethes* Imre.
4. Emlékbeszéd, írta és elmondja: *Szondy* János.
5. Szózat, énekl: az áll. tan. kép. intézet ifjúsága.

6. A városháza előtti térről felvonulás a Szabadság-térhez.

A Szabadság-téren.

1. „Hymnusz“, *Kováts* Pál karmester vezetése mellett énekl: az Aradi dalegylet tagjai.
2. Márczius tizenötödikén, *Irta* Ábrányi Emil, szavalja *Záray* Jenő.
3. Alkalmi beszéd, írta és elmondja *Benedek* Árpád ur.
4. „Háromszinü a nemzeti lobogó“, dal, *Kováts* Pál karmester vezetése mellett énekl az aradi dalegylet tagjai.

A színházban este diszeloádást rendeznek, mely alkalommal *II. Rákóczy Ferencz* kerül színre, előzőleg pedig a nap jelentőségét feltűntető *tablót* mutatnak be.

Ugyancsak holnap, csütörtökön este két asztaltársaság is tart hazafias összejevetelt. A *Székely asztaltársaság* a Vadember vendéglőben 8 órakor jön össze, hol alkalmi szavatelok és beszédek után társas vacsora lesz. A székelyek ünnepségében részt vesz a *Szilveszter* jótékony asztaltársaság is. Az *Erzsébet* asztaltársaság a Mirtl vendéglőben tart hangversenyyel és szavatelal egybekapcsolt társasvacsorát, az aradi munkás dalegylet közreműködésével.

Az aradi kir. főgyimnasium *Petőfi*-önképzőköre vasárnap, márczius hó 18-án a lyceum dísztermében tartja márczius tizenötödiki ünnepélyét. Az ünnepély kezdődik d. e. 10 órakor s műsora a következő:

1. Elnöki megnyitó, Tartja *Szente* László VII. o. t. 2. Szózat. Előadja, a vegyes-kar és zenekar.
3. Herold: Nyitány a „Zampa“ operából. Előadja a zenekar.
4. „Márcziusi napok“. *Irta* és felolvassa: *Bing* János, VII. o. t. 5. a) *Rubinstein*: Romance, b) *Grieg*: Humoreske. Zongorán előadja: *Vas* Sándor VII. o. t. 6. *Mascagni*: Intermezzo a „Paraszt-becsület“ operából. Előadja a zenekar.
7. *Petőfi*: „Egy gondolat bánt engemet.“ Melodráma. Szavalja: *Heinrich* Gyula, VII. o. t., zongorán kíséri: *Vas* Sándor, VII. o. t. 8. *D. Alard*: „Symphonie Concertante. Előadják: *Vajda* Zsigmond, VII. o. t. és *Kell* József VII. o. t. 9. „Szivdobogás.“ Zenéjét szerette: *Kremser*, szövegét fordította: dr. *Dobos* Károly, főgymn. tanár. Előadja a vegyes-kar és zenekar.
19. Záróbeszéd. Tartja: *Jánossy* Imre VII. o. t. 11. *Rákóczi*-induló. Előadja a vegyes-kar és zenekar.

Levél a halálból.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, márczius 14.

Nagy feltűnést keltett a mult esztendőben *Camilla* eltűnése. München egyik leggazdagabb polgárának a leánya volt, s tavaly a svájci Pilátus hegyen nyoma veszett. Apjával soká utazott akkoriban, előbb Franciaországban, utóbb Svájcban. Egy félbenmaradt regényt feledni vitték utazni a leányt, s regény lett az utjából is, titkos, rejtelmes regény, a melynek ma jött meg csak a megoldása.

Az nap délután, hogy eltűnt *Dörffler* Camilla, még együtt volt apjával, együtt nézték végig a Pilátus-hegyen a nap alkonyulat bú-bájos szépségét, azután a hotel étkezőjébe mentek, — és innen tul a leánynak nyoma veszett. Keresték mindenfelé, rendőrök és hegyi kalauzok, de se élve, se halva nem lelték.

Közel egy esztendő elmúlt azóta; a szülők a fekete gyászfátylat a megnyugvás és lassu feledés szürke fátyolával borították el, mikor ma egy levél felszakította a régi sebet, bizonyosságot hozván *Dörffler* Camilla haláláról. — A hegy oldalán egy szakadékban találták meg a leány holtteteme mellett.

A levél, a mely a halál országából egy esztendő multán érkezett, szentimentális érzések árjába veszte mondja el, miért lett öngyilkos *Dörffler* Camilla.

A halál mindent kiengesztel — így kezdődik az irás — s mikorra megtudjátok, hogy milyen szomorúságot hoztam reátok, akkor én már rég halott vagyok. Ne haragudjatok reám.

Kedves jó apám, utazni vittél, hogy elfelejtsem őt; azt hitted, hogy a természet szépséges csodái segítségére lesznek. Nem vádolkak. Nem akarlak vádolni avval, hogy megfosztottál jövő boldogságomtól. Meg tudom érteni, hogy nem akartál oly férfihoz adni, akit előtted folyton rágalmaztak s akit emiatt nem tudtál becsülni, — Isten a tanum, hogy méltatlanul.

Akkor szállt meg a halál vágya, mikor a Pilátus-hegyen a nap leáldozott. Emlékszel rá, hogy utközben megszorítottam a kezedet? Ez volt a bucsuzásom. Az aranyos nap sápadt fényt váltott, azután végleg lebukott. Lementem szobámba avval az elhatározással hogy ezt a levelet megirom, azután visszamegyek a hegycsucsra és végezek.

Ne haragudjatok, hogy szomorúságot hoztam rátok. Így kellett tennem, — más megoldást nem engedtetek. Isten hozzátok.

Camilla.

Ez a levél nagy szomorúságot keltett Münchenben a *Dörffler*-családnál és ismerőseinél. Most már hát biztos, hogy *Dörffler* Camilla öngyilkos lett. A Pilátus-hegyen szívébe szállott a napnyugvás szentimentális szépsége és nyugvóra tért ő is a halál ölébe.

Az öngyilkos pinczér büntársa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 14.

Megirtuk tegnap a „Vörös ökör“ fogadóban lejátszódott véres drámát, melynek egyik hőse *Jovicz* György aradi pinczér volt, ki, miután kedvesét agyonlötte, öngyilkosságot követett el. Közöltük az öngyilkos hátrahagyott levelét is, melyben *Jovicz* egyre a *becsületét* emlegeti s tudatja a törvényszékkal, meg a rendőrséggel, hogy ártatlan volt, mint a „madár“. Mindezek daczára az aradi törvényszék mégis foglalkozik az ő vádszerinti bűnügyeivel s ezzel együtt büntársáéval, *Kohn* Izsákéval, ki jelenleg az aradi törvényszék fogházának vizsgálati foglya.

Az ügy, mely végtelenül bonyolódott, s melylyel éppen most foglalkozik az aradi törvényszék vádtanácsa, részleteiben a következő:

Jovicz György és *Kohn* Izsák kompánisták voltak. Még 1898-ban aradi szállásadónőjük, *Weinberger* *Dávidné* lakását feltörték és onnan több értékesebb dolgot ellopva, megszöktek. *Kohn* csakhamar kézrekerült itt Aradon, míg *Jovicz* megszökött. *Kohn* egyideig vizsgálati fogságban volt, s mikor a vizsgálat befejezte után szabadlábra helyezték, megugrott, úgy, hogy a vádhatározatot sem kézbesíthették neki.

*Jovicz*ot időközben előkerítették, de ekkor meg *Kohn* nem volt sehol. *Jovicz* ekkor mindent a társára kent, s bármit is kérdeztek, mindenre csak az volt a válasza:

— A *Kohn*.

Éppen így tett, szökése előtt a másik, aki szerint a lakás feltörését csak egy ember követhette el:

— *Jovicz*.

Egy évvel később az „üzlettársak“ Nagyváradon ellopták *Grimm* Simon óráját. *Jovicz*ot elfogták, elítélték s büntetését le is ülte. Ekkor meg *Kohn* szökött meg ujra.

Azóta hosszabb idő mult el, mig most a napokban, mint megirtuk, Nagyváradon letartóztatták *Kohn* Izsákot s miután aradi bűnét régebben követte el, ide hozták, hogy az aradi

törvényszék mondjon felette mindkét ügyben ítéletet. Természetes, hogy újra mindent a társára igyekezik tolni, ami annál könnyebb, mert Jovicz már nem él.

A törvényszéknek most az ad sok dolgot az ügyben, hogy vajjon az új, vagy a régi eljárás alá tartozik-e Kohn. A törvény szerint ugyanis, ha a tárgyalási határnapot még a múlt esztendőben tüzték ki, az eset a régi eljárás alá tartozik. A két kompánista bűnügyben Joviczra nézve volt már kitűzött határnap, meg ítélet is a múlt évben, de csakis őt illetőleg, míg Kohnra nézve nem. Ebben a vitás kérdésben a napokban döntenek.

Damjanich mankója az aradi ereklyemuzeumban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, márczius 14.

Rendkívül becses tárggyal gazdagított meg a mai napon az aradi szabadságharczi ereklyemuzeum. A függetlenségi harcok nagy hősné, Damjanich Jánosnak mankója ez, melylyel a vértanu-tábornok a bitó alá bicegett s melyért évek előtt a muzeum vezetői ötszáz forint vételárát ajánlottak fel. A mankó most díjtalanul került az ereklyemuzeum birtokába, hol azt, mint nemzeti közkinccset, féltékenyen őrzik.

Pankotán e hó 12-én a községi előljáróság előtt megjelent özv. Kocsi Ferenczné szül. Schmidt Veronika abaujmezei, meczenzéfi születésű, 64 éves pankotai asszony s ott a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Elhalt férjem családjával együtt az 1849. évben Aradon lakott mint bádógos segéd; első neje Krajn családból származott s ennek anyja mosónője volt azon brünni hóhérnak, aki 1849. évi október hó 6-án a kötélhalálra ítélt honvéd tábornokokat kivégezte. A hóhér Dkmjanich nagy mankóját, továbbá egy kis botját, valamint azon számolyt, melyen a bitófához fellépett, végre azon zsinogot, amelylyel felakasztatott, mosónőjének adta át megőrzés végett azon időre. A míg ő ezen tárgyak átvétele végett jelentkezni fog.

Férjem mint szintén 1848—49-iki volt honvéd, ezen vértanui ereklyéket sokáig nagy kegyelettel és féltve őrizte s azok eredetéről még legbizalmasabb barátai előtt sem mert nyilatkozni, nehogy az akkori vértörvényszék által üldözöbe vétessék.

Férjem talán egyrészt az akkori zavaros idők kényszere alatt, vagy talán jobb megélhetési forrást keresve, az 50-es évek elején Aradról Nagyváradra költözött s valószínű, hogy a kötél ezen költözködés közben kallódott el. A számoly eltűnésének körülményei szintén ismeretlenek, hanem a kisebbik mankót, vagyis botot Nagyváradon, a férjemmel együtt lakó, ismeretlen nevű lakatos segéd használta fel, vagy jobban mondva lopta el kalapács nyélnek s így az összes ereklye tárgyak közül csak a nagy mankó maradt meg férjem birtokában.

Az 1857. évben férjemmel — ki időközben özvegy lett, — egybekelvén, a mankó őrzetének feladata részben reám is hárult, mely feladatnak a hozzá fűzött nevezetes történelmi eseménynél fogva annál nagyobb kegyelettel, hűséggel és ragaszkodással feleltem meg, mivel szentül meg voltam győződve, hogy egy ilyen ereklye birtoklása annak birlalójára csak áldást és szerencsét hozhat; férjemnek az 1884. évben Pankotán bekövetkezett halála óta pedig a mankót kétszeres féltékenységgel őrztem.

Mínthogy azonban gyermekeim, nevezetesen: Kocsi József bádógos mester, Kocsi Ferencz, szintén bádógos mester aradi lakosok,

továbbá Kocsi András mészáros mester és ez idő szerint pankotai községi bíró és Kocsi János bádógos mester és községi képviselő testületi tag pankotai lakosok meggyőztek arról, hogy a birtokomban lévő Damjanich-mankónak legilletékesebb helye az aradi ereklyemuzeumban van, a hol az, ha lehetséges, még nagyobb gondossággal mint nálam, lesz megőrizve az utókor számára: ezennel ünnepélyesen kijelentem, hogy ez ereklye tárgyat további gendozás és megőrzés végett az aradi 1848—49. évi szabadságharczi ereklyemuzeum birtokába átengedem s azt ezen muzeum kellően igazolt kiküldöttjének általadni bármely pillanatban kész vagyok.

Ezek után csupán annyit jegyzek meg, hogy a fent előadottakon kívül más egyéb közelebbi adattal a mankóhoz fűződő körülmények felől nem szolgálhatok, minek oka tisztán abban keresendő, hogy az időkben e mankóról még említést tenni is veszélyes dolog volt, s azt mint legféltettebb kincsünket, a nagy nyilvánosság elől rejtve tartottuk.

Az előljáróság nevében özv. Kocsi Ferenczné nyilatkozatait Adelman András mint jegyzőkönyvvezető, írásba foglalta s azt Kocsi András bíró, Kotzó Károly jegyző és Kocsi János által előttemezve, beküldötte Aradra a szabadságharczi muzeumnak. Ennek elnöksége nyomban Pankotára küldte megbízottját, ki a végételenül becses ereklyét a jegyzőkönyvvel együtt magához vette és hazahozta. Damjanich mankója holnap már látható lesz a muzeumban. A muzeum elnöksége a becses ereklyéért meleghangú köszönőlevelet intézett özv. Kocsi Ferencznének honleányi áldozatkészségeért

HIREK.

— **Stefánia házassága.** Triesztből táviratozák lapunknak: Szombaton utazik Kolb páter, ki Mayer Lőrincz dr.-ral és egy udvari káplánnal együtt fogja végezni a házassági szertartást, Miramaréből Görzbe, hol Lónyay gróffal találkozni fog. Lónyay gróf együtt utazik a páterrel Triesztbe. Mindketten a Hotel de la Ville-ben szállnak meg. Minden valószínűség szerint most vasárnap folyó hó 18-án teszi meg a gróf első hivatalos látogatását Stefánia főhercegasszonynál. Tegnap reggel hagyta el a trieszti kikötőt az Orvan nevű yacht, melynek fedelzetén tiz angol turista, köztük a yacht tulajdonosa, Mr. Robinson is volt. A mint az Orvan elvitorlázott Miramare kastélya előtt, háromszoros üdvölvést hallatott, mire Stefánia főhercegasszony megjelent az erkélyen. A fedélzeten levő angolok erős hurrá-kiáltásokba törtek ki, zsebkendőiket lengették és a yacht zászlóját többször leeresztették üdvözlésre. Stefánia főhercegasszony a legszívélyesebben viszonzta ezt az ovációt. Tegnap este a főhercegasszony leánya és udvarhölgyei: Pálffy, Coud és Széchényi grófnők, valamint Cholocziewsky gróf udvarmester kíséretében kocsival utazott Triesztbe. Azt beszélnek Triesztben, hogy legközelebb befut majd a kikötőbe Stefánia főhercegasszony egy yachtja, melyen az új pár nagyobb utazást fog tenni. Holnap érkezik a trieszti pályaudvarba a főhercegasszony szalonkocsija. Az esketési szertartáson csak igen kevesen lesznek jelen, még a szorosan vett kíséret tagjai közül is. Ott lesz Lónyai Elemér gróf fivére Lónyay Gábor gróf és a családnak még egy tagja, Welsersheim gróf nagykövet, Eszterházy Ferencz gróf és Jellasi grófnő Triesztből. A szertartás rövid lesz és egyszerű. Rövid mise után köti meg a házasságot Mayer dr. Beszédet nem is mond az új párhoz. Esküvő után a kastélyban ebéd lesz. Kolb páter

18-án Triesztbe utazik, s innen Miramareba kíséri Lónyay Elemér grótot.

Bécsi táviratunk jelenti, hogy a király Stefánia főhercegasszonyt Miramareba való elutazása előtt meglátogatta s ezen alkalommal Erzsike főhercegnőnek gyönyörű brilláns-ékszert adott át. Stefánia esküvője e hó 19-én, a jövő hétfőn lesz a miramarei kastély kápolnájában. Előző nap dejeuner dinatoire lesz, mely után Erzsike főhercegnő Gries-be utazik.

— **Királyi kitüntetések.** A király az igazságügy terén szerzett érdemeinek elismerésül Székely Ferencz dr. budapesti főügyésznek a Lipót-rend lovagkeresztjét és Balogh Jenő dr., a budapesti tudomány-egyetem nyilvános rendes tanárának a harmad-osztályu vaskorona-rendet adományozta.

— **Rudolf trónörökös naplója.** Szenzációs hírt hoz Párisból a táviró. A Párisban megjelenő Nouvelle Revue Internationale mai számában néhai Rudolf trónörökösnek állítólag hiteles naplóját kezdi közölni. A napló első része a trónörökös utazásaival foglalkozik. Többek közt megemlíti, hogy a szuezi csatornán való átkelésnél egy angol hajó majdnem nekiment a trónörökös hajójának, miközben az angol hajó kapitánya gorombáskodni kezdett a trónörökös hajójának kapitányával. Az angolt csak hosszú kapacitálással sikerült lecsendesíteni s egy kis tisztelettudásra birni.

— **Ugron inkompatibilitása.** A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága — mint tudósítónk táviratozza — az Ugron Gábor ellen bejelentett összeférhetlenségi ügy tárgyalását e hó 20-ára tűzte ki. Megidéztek erre Solymosi Mártont, Kanász Nagy Istvánt és társait, a kik az összeférhetlenséget bejelentették. A tárgyalás eredménye szerint fog a bizottság arról határozni hogy milyen aktákat kérjen be a hadügyminiszteriumtól a zabszállítási ügy vonatkozáslag.

— **Az új előadó.** A mai félórás városi közgyűlésen általános feltűnést keltett Virágh Lajos főmérnök bevonulása. Óriási paksamétát czipelt a hóna alatt, melyből egy papirosba göngyölt hosszú rajzcsomó úgy nézett ki, mint valami ádáz puskacső.

— Vigyázz, mert elsül! — kiabáltak rá kedélyesen a városatyák.

— Azt akarom én is, — felelt nyomatékosan a főmérnök.

De nem a rejtélyes csomag keltette a nagyobb feltűnést. A főmérnök máskor a jobboldali első sorban szokott ülni, a honnét unalmasabb közgyűlési tárgyak alatt csak úgy röpköd jobbra-balra a viczcáradat. Azonfelül fekete szalonkabátban jelent meg és igen komoly arcot vágott. Végezetül pedig paksamétáit az elnöki asztalra tette, maga pedig oda telepedett a főkapitány bársonyszéke mellé s kivéve szemüvegét, akták és térképek tanulmányozásába merült.

— Megtévedtél hé! — kiabáltak rá újból.

— Az a gazdasági tanácsnok helye.

— Az ám, csakhogy Varjassy beteg. Én leszek helyette az előadó.

Ugy is volt. A huszárkaszárnya ügyét a főmérnök referálta. És a puska csakugyan elsült, mert az ő előterjesztését egyhangulag elfogadták. Virágh főmérnök ülés végeig kitarított a kiváltságos székben, aztán pedig — barátságosan fogadta az első debut után megnyilatkozott sokoldalú gratulációt.

— **A makói polgármester ügye.** Szell György az állásától felfüggesztett makói polgármester ügyében — mint levelezőnk írja — a vizsgálatot befejezték. Az iratokat indítványozás véget átadták Török Imre vármegyei főügyésznek, ki a hírek szerint azt fogja indítványozni

hogy Széll György polgármestert *helyezték vissza állásába*. A makói képviselőtestület tagjai körében mozgalom indult meg, hogy miután a városnak a miniszteri leirat dacára nyugdíjszabályzata még ma sincsen, az esetleg nem hivatalvesztésre ítélendő polgármesternek évi 500 forint kegydíjat szavazzanak meg. Ez esetben — úgy gondolják a képviselői tagok — Széll György is beadja lemondását és így a város közgyűlése letárgyalhatja a belügyminiszter által záros határidő alatt megkivánt új szervezeti szabályzatot és az új nyugdíjszabályzatot.

— **Katonák házassága.** A király legmagasabb elhatározása folytán a hadseregben legközelebb olyan rendeletet bocsátottak ki, a mi a hölgyeket nagyon érdekelheti. Ugyanis a katonai hivatalnokok házasságáról szóló rendelet második paragrafusát fogják módosítani. Ez a szakasz tudniillik arról szól, hogy a házasulandó tiszt mennyi mellékjövedelmet köteles felmutatni és biztosítani. Kimondja az új rendelet, hogy ennek a mellékjövedelemnek a fizetéssel együtt 3000 koronára kell rugnia. A mellékjövedelem biztosításának kötelezettsége csak egy esetben esik el, akkor, ha az ugyanezen időben leendő kauczióval együtt magasabb fizetéssel járó előléptetésben részesül az illető. Mindez igen megnehezíti a katonai hivatalnokok házasságát, mert hiába, a legnagyobb hadurnak a tisztek családi jólétéről is kell gondoskodnia, de megnyugtató az eddigi házásokra nézve az, hogy rájuk ez a rendelet nem vonatkozik és az eddigi letett kaucziót nem kell fölemelni.

— **Az életunt szerelmeseik temetése.** Ma délután temették el Jovicz Györgyöt, és szerelmest Soltész Mariskát, kik tegnap a „Vörös ökör” szállodában olyan regényes módon haltak meg. 4 órakor volt a leány temetése, negyed órával később pedig a férfié. Mindkettőjük temetését Csutak Károly intézete rendezte. A koporsókra sok koszorút hoztak, különösen a leányt halmozták el virággal. A temető halottas házában oriai közönség verődött össze, úgy, hogy alig tudták a koporsókat kihozni. A szerelmeseik kívánságát, hogy egymás mellé temessék őket, nem teljesíthették. A leánynak rokonai sírhelyet váltottak, míg a legény hozzátartozóinak nem tellett erre pénzük s így holttestét a temető szélére, a szegényes sírok között helyezték a földbe.

— **A városi központi választmányban** egy hely Sallai Béla dr. halálával megüresedett. Ezt a helyet a közgyűlés ma töltötte be. A kijelölő bizottság tagjai voltak Reichler Ferencz elnökléte alatt Deutsch Bernát és Mittner József. Beadatott 51 szavazat, melyből Steinhardt Mór dr. 37, Mittner József 4 szavazatot kapott s így a központi választmány új tagja Steinhardt lett.

— **A polgármester diszpolgári okmánya.** Posner Károly fia és budapesti czégtől ma levél érkezett a városhoz, melyben ajánlatot tesz Salacz Gyula polgármesternek Aradváros diszpolgárává történt megválasztását tanúsító diszoklevél elkészítése iránt.

— **A jótékony vasut.** Az aradi és osanádi egyesült vasut ötven koronát adományozott a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület javára.

— **Hol van az egri sikkasztó?** Az egri nagy sikkasztás második hőse: Dostal Ferencz, az egri kereskedelmi bank másodkönyvelője pár nap előtt Kassa városát szerencsétlenné jelentéssel. Egerben, mikor Eliássy félmillió koronás sikkasztása az öngyilkosság után kiderült, a büntársat keresték és könnyű volt azt a másodkönyvelőben: Dostal Ferenczben feltételezni, a kit sehol sem találtak. Eleinte senki sem gyanúsította, ő csak azzal vonta magára a figyelmet, hogy eltűnt. Mult szerdán délután a

négyórai vonattal — mint már említettük — Füzes-Abonyba utazott, a hol egy kassai kereskedővel egy kupéban ültek és panaszkodott, hogy már meg kell bolondulnia a sok munkában, azért megy Kassára kissé szórakozni és ott lakó fiát meglátogatni. Dostal csakugyan találkozott fiával és tegnap korán reggelig Kassán időzött, a honnan a kassa-oderbergi gyorsvonatán *külföldre utazott*, magával vivén fiát is. Ugy látszik, hogy a szórakozás után még sem tartotta tanácsnak, hogy Egerbe utazzék vissza. Az ügyészség különben köröztetését elrendelte.

— **Uj attasé.** Hire jár, hogy párisi osztrák magyar attasénak Schneider helyére gróf Herberstein századost fogják kinevezni.

— **Hámen napja.** Minden esztendőben ugyanezen napon több rendbeli sulyos becsületsértő kifejezés röpül Háman ur fejébe, a ki azonban ezen sértésekért nem vehet magának elégtételt, mivel néhány ezer év előtt befejezte már pályafutását nevezett ur az akasztófán. Háman ur ugyanis néhány ezer év előtt elvtársa volt Lueger Károly bécsi polgármesternek, a mennyiben ép úgy üldözte a zsidókat Ahasverus birodalmában, mint teszi ezt most bécsi kollegája. Háman ur azonban rajtavesztett antiszemita káromlásán, a mi Lueger urnál nincs még kizárva Ahasverus király ugyanis beleszeretett Eszterbe, a szép zsidó leányba, a ki aztán leleplezte előtte az ő miniszterének, Hámanak gazságait. Erre Ahasverus felháborodott és Háman urat felkötötte, a mi Lueger urnál szinte nincs még kizárva. Ennek a nevezetes eseménynek évfordulója van most s a zsidó hívők örömmünepet ülnek Háman felmagasztalásának emlékére. A *purim* ünnep ma este vette kezdetét vig és tréfás lakomákkal.

— **Hóviharok.** Nehezen akar kitavasodni. Ma újból metsző hideg volt, kellemetlen széllel s egy kis havazással. A fák gyenge rügyei, melyek kibujtak a mult hét csalogató napsugaraitól, összezsugorodva, feketére fagyva fonyadtak össze. Nemesak nálunk, de az ország minden részéből igen kellemetlen időt jelentenek. Ausztriában pláne ma nagy hóviharok voltak, minek következtében a vasúti közlekedés több helyen megakadt.

— **A miniszter és a zsidópiacok.** Ismeretes a zsidópiacoknak kérelme, hogy továbbra is a József főherceg-uton rakhassák ki áruikat. A város még nem végezett ezzel az ügygyel s a belügyminisztertől máris rendelet érkezett, hogy a zsidópiacok az élénk forgalmu helyen nem maradhatnak meg. A belügyminiszter ezt a rendeletet, mint értesülünk, egy hozzá intézett *feljelentésre* tette.

— **A párisi kiállítás megnyitása.** Időről-időre olyan híresztelések látnak napvilágot a világsajtóban, hogy elodázzák a párisi kiállítás megnyitását. A kiállítás főbiztosa tegnap tudtára adta — mint Párisból sürgönyzik — a francia osztály elnökének és titkárnak, hogy a kiállításnak április 13. estéjéig teljesen készen kell lenni, hogy 14-én a kiállítás már látogatható legyen. A főbiztos még külön is hangsúlyozta, hogy a kiállítás megnyitása napjának eltorlására semmi körülmények között sem számíthatnak a kiállítók. Egyébként a mai napon Wolkenstein osztrák-magyar nagykövet Lukács Bélát, a párisi kiállítás magyar kormánybiztosát bemutatta Loubet elnöknek.

— **Bubics Zsigmond — akadémikus.** Mint értesülünk, Bubics Zsigmondot, a tudós és műpártoló kassai püspököt a magyar tudományos akadémia közelebbi tiszteletbeli tagjává fogja választani. Az akadémia választó ülése a jövő héten lesz.

— **Öngyilkos katonatiszt.** Bécsből táviratozták, hogy Wanek Ferencz őrnagy, a Deutschmeister-ezred második zászlóaljának parancsnoka, föbe lőtte magát s szörnyet halt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Halálozás.** Egy Aradon is általánosan ismert, s köztiszteletben állott urasszony el-

hunytát tudatják velünk M.-Radnáról. Szabados István kir. járásbíró özvegye hunyt el ma rövid betegeskedés után, mély gyászba borítva családját s előkelő rokonságát, kiket váratlanul ért a csapás. A megboldogult állandóan Radnán tartózkodott, s temetése ugyanott lesz holnap délután fél 4 órakor. Mint értesülünk, Aradról is számosan fognak kimenni Radnára, hogy utolsó útjára elkísérjék, s leróják a kegyelet és részvét adóját az áldott emlékü urasszony iránt. A megboldogultban Parecz György kir. ügyész, és Parecz Gyula dr. kir. törvényszéki orvos nővérüket gyászolják.

— **A Lex Heinze ellen.** Európa összes művészei meleg rokonszennel kísérik a német művészetnek a Lex Heinze elleni erélyes akcióját. A milánói *Famiglia Artistika* Menzel Adolphhoz, a német festők nesztorának és Sudermann-nak kezeihez a következő sürgönyt intézte:

A milánói *Famiglia Artistika* nagy tetszéssel és rokonszennel kíséri az önök bátor mozgalmat és hiszen a szabad művészetnek a jezsuitáskodó Lex Heinze feletti fényes diadalában.

— **Szinigazgató és ujságíró.** Lapunk mai számában megirtuk azt az inzultust, melyet Szabadkán egy szinigazgató követett el az egyik lap kritikusa ellen. Pesti Ihasz Lajos szinigazgató a botrány hőse. Felkereste egyik vendéglőben Braun Henriket, a *Bácskai Hírlap* szinireferensét és ott inzultálta. A megsértett ujságíró provokáltatta a szinigazgatót, aki szintén megnevezte segédeit. Az ügy mindazonáltal békés uton nyert elintéztést. Pesti Ihasz Lajos szinigazgató a lapokban közleményt tett közzé, amelyben kijelentette, hogy a szinikritikust pillanatnyi felindulásában sértette meg, amit mélyen sajnál és azért bocsánatot kér. A segédek ezt a nyilatkozatot elfogadták elégtételül és az ügyet befejezték.

— **A tuberkulózis gyógyítható.** A *Revue de Revues* egy cikkkel közöl, a mely szerint a tuberkulózis gyógyításának problémája *végkép meg van oldva*, még pedig egy marhahusból kisorsolt nedv vagy szérum alkalmazásával. A fölfedezés Richet Charles és Hariecurt francia orvosoknak, a szérumos gyógy mód megalapítóinak köszönhető.

— **A Janku-ügy.** Nemrég történt, hogy az erdélyi román diákok tüntettek Lázár királyi ügyész ellen, azért, mert az egy védőbeszédében Janku Abrahamot rablóvezérnek nevezte. A czebei temetőben, Janku sírjánál játszódtott le a tüntetés legutolsó jelenete s azt lehetett volna hinni, hogy ezzel vége lesz a dolognak. Azonban nem így történt. A románok nem elégedtek meg az akkori tüntetésekkel, most újból fel akarják melegíteni a dolgot. Mint a *Kel. Ért.* jelenti, márczius 29-ére nagy gyűlést hívtak egybe, melyen tiltakozni akarnak az ellen, hogy a magyar hatóságok nem beszélnek kellő tisztelettel Janku Abrahamról.

— **Frakk helyett atilla.** Dicséretes, szép mozgalomhoz való csatlakozásnak hírét jelentik Szegedről. Az odaváló leszámoló hivatal tisztelő kara testületileg boállt a magyar ipart pártoló táborába s valamennyien fogadalmat irtak alá, mely így szól: *Becsületünkre és igaz magyar voltunkra fogadjuk*, hogy a magyar ipar érdekében, ahol csak lehet, ruházatunkat és szükségletünket *hazai készítményekből* látjuk el. A szegedi tisztviselők példát adtak ezzel a szép elhatározásukkal s példájukat remélhetően széles körökben követni fogják. A leszámoló hivatal tisztviselői különben hazafias mozgalmat indítottak arra is, hogy ünnepies alkalmakra a *frakk helyett fekete színű magyar ruha* viseletét honosítsák meg.

— **Áthelyezett irnokok.** A m. kir. igazságügyminiszter Gavrilovits Szilárd lippai kir. járásbírói irnokot a temesvári kir. törvényszékhez, Biró István pécskai kir. járásbírói irnokot pedig a mária-radnai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Az orleánsi herceget kigolyozzák.** Londonból jelenti egy távirat, hogy a „St. James Gazette” szerint az angol főváros egyik legelőkelőbb klubja, a *Bachelors Club*, felhívta az orleánsi herceget, hogy igazolja magát a Willette-hez intézett levél ügyében, mert különben kizárják a klubból.

— **A nagyszombati román székesegyház pályatervei felett a kiküldött bizottság ma hozta meg a döntést.** Az első díjat a nemzetközi pályázaton Nagy Virgilnek ítelték oda.

— **Benzinrobbanás a vasuton.** Tegnap késő este gyors egymásután nagy dördülés hangzott s aztán láng és füst csapott ki egy vasúti teherkocsiból a szeged-rókusi állomáson. A kocsit közvetlen a raktárépület előtt állott s *Aradra címzett* tranzit árúként egy üveg benzint s egy üveg éter volt benne, 20—20 literes üvegben. Valószínű, hogy valamelyik üveg meghasadt s így következett be a robbanás, amely este 10 órakor történt. A robbanás zajára vasúti alkalmazottak és napszámosok futottak elő, akik a tüzet elfojtották. A vasúti kocsiban csak lényegtelen kár esett.

— **Az érsek ur sajtja.** Páris érseke nemcsak az asszumpcionistáknak a barátja, hanem a jóféle hollandiai sajtjának is. Közvetlenül Eidamból kapta a szép piros sajtot, nagy kerek dobozokban. A fiánczok már ismerték ezeket az érseknek szánt küldeményeket, még meg sem szimatolták, nem hogy kibontották volna. Hanem egy szép napon a kerek dobozok négy-szegletűvé váltak s a fiánczok orrát nem csapta meg a jól ismert szag. Felbontják tehát nagy tisztelettel a dobozt és ime — finom szagú speciális szivarok kedves barnasága tündökölt ki a dobozból. Ezt pedig a francia fiáncz nem tudja eltűrni. Rá is szóltak az érsekre 300 frank pénzbírságot. Ezen szomorú eset óta a párisi érsek még jobban haragszik a francia kormányra, mint azelőtt.

— **Letartóztatott fonográf.** Vasárnapi számunkban megírtuk, hogy Aradon Berger Miksa fonográf és kerékpár ügynököt letartóztatta a rendőrség. Mint értesülünk, a dologban, *névcsere* folytán, tévedés volt s Bergert, mihelyt a panaszossal szembesítették, azonnal szabadon bocsátották, mivel a neki tulajdonított szédelésben teljesen ártatlan. A különben szorgalmas fiatal kereskedő most erélyesen nyomoz a szédelő után, aki nevével nem először él vissza.

— **Kubelik kis ujj.** Nagy mester a hegedűjátékban a kis Kubelik, de még nagyobb mester mindenféle fogásokban, hangulat-csinálásban az ő impresszáriója. Ez az impresszárió mindent megtesz a jóhangulat (hogy ne mondjuk: reklám) kedvéért, ha kell sir, ha kell nevet Kubelik játéka alatt, ha kell magyar nyelvtant ad a kis cseh kezébe, kit szükség esetén szerelmessé is tesz egy magyar leányba. Különösen leleményes a saját érdekeinek istápolásában ez az impresszárió. Kisebb városokban leggyakrabban azzal a fogással ügyeskedik, hogy az utolsó szám előtt kimegy a dobogóra és szomorú arccal, leverten jelenti, hogy a nagy művész megsértette a kis ujját és így nem játszhatja le a még hátralévő számokat. Es a szegény jó vidéki publikumot erre roppantul elfogja a szánalom. Így csinált az ördögös impresszárió *Dombóvárott* is (hová nem jut a szegény Kubelik!) Az utolsó szám Sarasate cigánytánczai előtt kilép a pódiumra, összegombolja elegáns szabású redingót-ját és bus ábrázattal a következő kis beszédet intézi budai német akcentussal az ámuló közönséghez:

— Nagyerdemü közönség! Tisztelt hölgyeim és uraim! Roppant szerencsétlenség ért bennünket. A zseniális művész felhangolni akarta hegedűjét és az erőlködés közben megrándította kis ujját, úgy, hogy nem tud tovább játszani. Komolyabb bajtól tartunk, a mitől Isten óvjon bennünket! Szíves elnézésükért esedezem!

De az egyszer rosszul járt, mert a hallgatóság között kaposváriak is voltak, kik otthon Kaposvárott szintén elmaradtak egy hangversenyszámtól a Kube-

lik kis ujjának megrándulása miatt. Elkezdtek mérgesen kiabálni a kaposváriak:

— Nem igaz! Swindli!

Egyszermind gyorsan felvilágosították a most még jobban ámuló dombóváriakat a dologról. Erre aztán az egész terem dühbe gurult. Egymást keresztezték a szitkozódások, melyek csak úgy röpködtek a levegőbe:

— Gyalázat! Csaló! Halljuk! Mutassa az ujját! Orvost, orvost! Ez már nem járja!

Erre aztán egyszerre visszarándult a kis ujj és megjelent Kubelik az ő ismert, kimért mosolyával — mire aztán a rend is visszaállott nagy nehezen.

— **A szolnoki telefon.** A kereskedelmi miniszter engedélye alapján a szolnoki távbeszélő hálózatot e hó 8-án bevonták a belföldi forgalomba, e hó 15-től pedig a helyközi távbeszélő forgalomba is bevonják. A díj három percig tartó közönséges beszélgetés után két koronát, elsőbbségben részesülő sürgős beszélgetés után hat koronát tesz ki.

— **Elhunyt fokonzul.** Triesztből táviratozzák lapunknak: Barry Lucien francia fokonzul tegnap délután meghalt.

— **Köszénbányászok tüntetése.** Brüz-ből táviratozzák: A tegnapi tüntetések ma ismétlődtek. A központi társulások épülete előtt sztrájkoló idegen bányamunkások gyűltek össze de szétverték őket. Csakhamar ismét összevődött 800 ember a piac téren, de mikor lár-mázni és szitkozódni kezdtek, a csendőrség és a városi rendőrség onnan is elzavarta őket. Négy embert letartóztattak. 11 óra előtt ismét nyugodt volt minden.

— **Meggyilkolt koczkajátékos.** Véres gyilkossági eset történt Szent-Tamás községben, hol a vásártéren egy vásári koczkajátékos meggyilkolt és kirabolt. A Szent-Tamás községben megtartott országos vásáron megjelent néhány vásári játékos is, akik rendszerint koczkadobással üzik a szerencsejátékokot. *Buchbinder* Ignác még szombat reggel megérkezett a vásárra s aznap délután már felállította az asztalát és megkezdte a szerencsejátékokat, amit este igen szép nyereséggel zárt le. Éjszakára kint maradt a vásártéren felállított sátorában, hol a nyereménytárgyak is el voltak helyezve. *Moinszki* Nenád, *Csupter* Gyuró, *Ivanics* Sztevo és *Manojlovics* Sándor szent-tamási rovott multu legények állandóan figyelemmel kísérték a szerencsejátékokot. Tudták, hogy sok pénz van nála, de meg a fényes nyereménytárgyakra is fájt a foguk, elhatározták, hogy kirabolják. A négy elvetemedett legény éjnek idején behatolt Buchbinder sátrába és az alvó embert torkon ragadták, száját betömtek s aztán egy előre elkészített éles késsel az áldozat nyakát elmetstették. Ezután elvették minden pénzét, az értékesebb nyereménytárgyakat is magukkal vitték. A gyilkosságra csak másnap jöttek rá, amikor a vásárosok már mind kirakodtak, csak Buchbinder sátra volt még leeresztve, miért is egyik szomszédja benézett s ott látta Buchbindert átmetszett nyakkal. A csendőrség azonnal intézkedett a holttest elszállítása iránt s megindította a nyomozást a tettesek után. Hamarosan sikerült is az egyik tettest Manojlovics Sándor személyében kideríteni, aki bevallotta a gyilkosságot és megnevezte társait is. A gyilkosokat átadták a bíróságnak.

— **Gimnázisták párbaja** Stuttgartból sürgönyzik, hogy a környéken két 18 éves gimnázista párbajozott. Az egyik felpozította a másikat, aminek folytán lovagias elintézést kellett igénybe venni. Pisztolypárbajban, 15 lépésre és kétszeri golyóváltásra állapodtak meg. A második golyóváltásnál a sértő fél *melibe lötte* ellenfelét.

— **Egy leány regénye.** Tegnap este a budapesti külső Váci-uton öngyilkossági kísérletet követett el egy 39 éves asszony, *Király* Jó-

zsefné, született *Vajda* Anna. Ennyit adott ki a rendőri sajtóiroda az öngyilkosságról. A szerencsétlen asszonynak pedig egész regénye van, amely vidáman kezdődött leánykorában és igen tragikusan végződött. Jómódu, intelligens család gyermeke volt *Vajda* Anna. Atyja Nagyváradon volt hivatalnok és akkortáiban bele-szeretett a leányba egy huszártiszt. Kauczió nem volt, a fiatalok szerették egymást és megszöktek a fővárosba. Itt egy darabig együtt éltek, amíg a huszártiszt meg nem unta és ott nem hagyta. Egyedül, támasz nélkül maradt, szüleihez nem mert visszamenni, a fővárosban pedig nem volt senkije. Lejebb-lejebb sülyedt s ilyen állapotban ismerkedett meg *Király* Józseffel, aki megszerette a leányt és elvette feleségül. Alig éltek egy hétig együtt, mikor a fiatal asszony meghallotta, hogy édes anyja meghalt. Annyira elkésérítette a szomorú hír, hogy cziankalit ivott öngyilkossági szándékból. De a méreg nem ártott. *Vajda* Anna meggyógyult, s ettől kezdve mintha beletörődött volna sorsába. Kis fia született, akit nagyon szeretett. Egyszer aztán a gyermeke beteg lett és meghalt. Ekkor másodszor követett el öngyilkossági kísérletet a gyermekét sirató anyja. Most sem tudott meghalni, meggyógyították, de a lelke ettől kezdve nagyon beteg lett. Szívbajt is kapott s tegnap este — most már a szivbaja miatt — ismét öngyilkos akart lenni. Lugkoldatot ivott, de most sem hagyhatta itt szomorú, fájdalmas életét. Észrevették mindjárt, a mentőkért telefonoztak, akik a Rókus-kórházba szállították a szerencsétlent, ahol az orvosok azt hiszik, hogy most is megmenthetik az életnek.

— **Rejtélyes halál.** Még e hó 9-én este történt, hogy a budapesti Szent-István kórház előtt a gyalogjárón egy eszméletlen állapotban levő nőt találtak. Nyomban bevitték a kórházba, a hol az orvosok megállapították, hogy az illető marólugot ivott. A leány tegnap belesérüléseibe. A rendőrség megállapította, hogy az illető *Horvát* Katalin 25 éves mosónő, de hogy mily körülmények forognak az esetnél fenn, a további vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Néppárti mozgalom Csanádban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Rendkívül viharos és izgatott közgyűlés volt ma Csanádmegye törvényhatóságának. A vihart egy fiatal pap, *Bartha* István okozta, ki a szomszédos megyét az annyira kárhozatos néppárti viaskodások színvonalára akarja sülyeszteni. *Bartha* fiatalsága daczára már meglehetősen politikai multtal dicsekedhetik, a meny nyiben Szegedről *Lepsényi* páter ünneplése miatt kikergették, Battonyán pedig, hol a mult választáskor képviselőjelöltnek lépett fel, győzelmesen elhasalt. Ennyi siker felbőszítette a néppárti apostolocskát, ki most Csanádmegye törvényhatóságában akarja megzavarni a békét. Ma jelent meg első ízben a közgyűlésen s mindjárt az első debut fényes kudarczsal végződött.

A kovácsházi járás szolgabírája és az ottani lelkész közt összeütközés támadt holmi apró-cseprő községi ügyért. *Bartha* István védelmébe vette paptársát s azt indítványozta a közgyűlésen, hogy a szolgabíró ellen indítsanak *fégyelmi vizsgálatot*. Indítványát szóbelileg is megokolta és pedig oly formában, hogy perczekig tartó üvöltözéssel némitották meg s a legvehemensebb ellenállást tanusították vele

szemben, midőn beszédét folytatni akarta. Aból indult ki, hogy a papokat mindenütt inzultálják, a mivel a vallásos hitbuzgóságot és erkölcsöket rontják meg. A szolgabírónak az a legnagyobb hibája, hogy a lelkészeket tiszteendő urnak meri szólítani és nem *főtisztelendő* urnak, a mint dukál. A szolgabíró erőszakosan nevezte ki a községi bírót, pedig csak egy szavazat adatott le reá. Ha ezek kicsinyesnek látszanak is, — ugymond Bartha — de a községben nagyfontosságú dolgok.

— Hát zabot nem szállítanak? — szól közbe Cseresnyés János hangos derűtség közt.

Bartha: Ha kívánja, ezzel is szolgálhatok. Okosabban is szólhatna közbe. Ez izetlen dolog. Ha nem tud okosabbat kiáltani, ugy hallgasson az ur. A szolgabíró ur hírlapi cikkben igyekszik tekintélyét megoltalmazni, másképp oltalmazza meg e tekintélyt a hivatalban. Biztos tudomásom van róla, a legrágárabb beszédekét folytatták *Spilka* és *Kövé* fősolgabíró urak s a jelenlevő választó bizottság, ugy, hogy egy jelenlevő előjáró erkölcsi felháborodásában következőleg fejezte ki magát előttem: „disznók ezek az urak.” (Nagy zaj, felkiáltások: kik voltak azok?) Ha vizsgálatot indítanak, majd megmondom. Magyar-Bánhegyesen vásárnap az istentisztelet alatt tartották meg a lóvizsgálatot a templom előtt. Oly zaj és oly nagy káromkodás volt, hogy a prédikáló pap kénytelen volt a szent beszédet abbahagynia.

Spilka Antal: Hazudik! (Oriási zaj.)

Lonovics József főispán: A bizottsági tag urat ezen kifejezéseért rendre utasítom. (Nagy zaj.)

Návay Tamás: Tessék meghallgatni a szónokot, ez az eljárás nem igazságos. Czáfolják meg adatait, ha elmondotta beszédét, de hagyják nyugodtan beszélni. (Nagy zaj. Felkiáltások: nem hallgatjuk meg, el áll! üljön le!)

Bartha kegyetlen gyűlölettel beszélt ezután *Spilka* fősolgabíróról. Többek közt azt állította róla, hogy egy papot felkért s ő nem fogja tűrni, hogy ilyen ember kritikálja meg az ő felszólalását.

Kövé Béla fősolgabíró az egész közgyűlés viharos tetszése közt tiporta össze a nagy ravágyó pap állításait. Beszédének elég csak a befejező részét ismertetni:

— A trágár beszédekre nézve — ugymond — megjegyzem, hogy ahhoz, amit férfitársaságban beszélnek, senkinek semmi köze. Az említett beszélgetésnél *Csánk* Lajos volt ott, ha éppen tudni akarják. Ha már a társaságban viselkedést is felhozza, ugy magára vessen követ Bartha bizottsági tag ur, ki egy vadászon oly beszédekét mondott, hogy ő férfi léteire pirult belé. Hogy női társaságban mint viseli magát Bartha ur, arra nézve jellemző az, amit egy társaságban egy fiatal hölgynek mondott:

Láttam önt nagysád, szivattyuzni a kutnál,
Ön bájos, kedves, önnek minden jól áll.
Kéjek tengerében fog az egykor uszni
A ki szerencsés lesz önnel szivattyuzni.”

(Oriási derűtség. Hosszantartó zaj.)

Most *Spilka* Antal fősolgabíró szólott érdemileg a vádakhoz. Mikor ezzel körülményesen végzett, ezeket mondta:

— Tisztelet és becsülés a katolikus egyház papjainak, azonban járásunkban, fájdalom, a hívek bizalma érdemetlenekre lett pazarolva. Avagy tarthat-e igényt tekintélyre az a pap, aki az ótestamentomból csak *Nóé* prófétát tartja követendőnek, a kiről meg van írva, hogy nem ösmerte a bor erejét. Az, aki községében nap pal *muzsika* szóval dülögélt haza lakására?

Lonovics elnök: Figyelmeztetem szónok urat, hogy tartózkodjék a sértő kifejezésektől.

Spilka Antal: Erdemel-e becsülést és te-

kintélyt, aki a házasság szentsége iránti tiszteletét azzal bizonyítja, hogy gyakorlati uton érvenyesíti azt, vagy a ki paedagogiai ismereteit a gyermek nevelést illetőleg családi körben akarja nyilvánvalóvá tenni? Erdemel-e tekintélyt és becsülést az a pap, aki felgyűrt pantallóval, árvalányhajas kalappal tánczolt politikai gyűlekezetben néppárti gyűlés alkalmával? Akit a kuria 150 frttal büntetett meg, a ki *szakács-nék társaságában* lett elítelve egy tüntetés miatt, a mely tüntetés egy oly ember számára lett rendezve, aki királysértésért börtönre lett büntetve? Ily embernek legalább is nem ildomos tiszteletet követelni. Emberek vagyunk, szolgabírák, de egyszerű emberek; ők Istennek fölkent szolgálói, teljesítsék akképen magasztos hivatásukat, hogy megadhassuk nekik azt a tiszteletet, amelyet szívünkben és lelkünkben érzünk az egyház és annak szolgálói iránt. Nem a politikai színezet az, a melyet kifogácsolhatunk a megye bizottsági tag urnál, tisztán egyéni színezet az, a mely kedves lehet a tavaszi rügynél, de megyebizottsági tagnál nem. (Zajos éljenzés. Felkiáltások: éljen *Spilka*. Nagy zaj.)

Bartha akart még szólani, de oly irtózatossá várt, hogy lehetetlen volt megérteni egyetlen szavát. Hasonló viharra az ő Csánadmegye székházában nem emlékeznek. Utoljára is *Návay* Lajos főjegyző lépett közbe, hogy lecsilapítsa a vihart. Őt is csak alig hallgatták meg. Végre Bartha visszavonta indítványát, nehogy még több kellemetlenséget halljon s így aztán nagynehezen helyreállt a csend.

LEGUJABB.

(Lapzártakor érkezett telefon-jelentések.)

Bloemfontein meghódolása.

London, márczius 14. Roberts ma este ezt táviratozta Londonba a hadügyminiszteriumnak: Isten segedelmével és a főparancsnokságom alatt álló csapatok vitészege által ma Bloemfontein városát elfoglaltam. Angol zászló leng most az elnöki palotán, melyet *Steyn*, az Oranjeszabadállam volt elnöke tegnap este elhagyott.

Frazen a végrehajtó hatalom volt tagja, a volt államtitkár, továbbá a bloemfonteini polgármester és mások két mértőldnyire eléjöttek a városon kívül és hivatalos jelvényeiket nekem átnyújtották. Az ellenség visszavonult a környékről. Minden csendes. Bloemfontein lakói a csapatokat szívélyesen üdvözölték.

Pretória, márczius 14. Oranje-szabadállam székhelyét ma Kronstadtba tették át.

NAPIREND.

Márczius 15. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Longin. — Protestáns naptár: Longin. — Izraelita naptár: Purim. — Görög-keleti naptár (márczius 2.): Hezik. — A nap kel 5 óra 59 perczkor, nyugszik 5 óra 48 perczkor. — A hold kel 5 óra 20 perczkor, nyugszik 5 óra 8 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 757.6 milliméter, délután 2 órakor 757.7 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 1.3, délután 2 órakor C° + 4.6. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EN. 5, délután 2 órakor EN. 7. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 6 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változás nem várható.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-dij: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Márczius 15. A sajtószabadság emlékünnepé.

Márczius 17. A Kölcsey-egyesület irodalmi estélye délután 4 1/2 órakor (Városháza).

Márczius 18. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor. — Purim-bál Gurahonczon (Hungária-

szálló. — Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városháza). — A batonyai önszegélyző-egyesület mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— Magyarát hegyközség közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Márczius 19. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Márczius 21. Az aradmegyei hitelegylet mint szövetkezet közgyűlése délelőtt 11 órakor (Arad-csanádi takarékpénztár.)

Márczius 22. Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Márczius 26. A Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Márczius 28. Kőrallatorvosválasztás Ternován.

KÜLÖNFELEK.

□ Ansigyűjtők ujsága. Uj lap indult meg a napokban Párisban a képes levelezőlap czimen. Az uj lap hetenként jelenik meg, értesíti olvasóit az érdekesebb képeslevelezőlapok megjelenéséről, illusztrációkat is hoz, egyáltalában mindenről beszámol a közönségnek, a mi a chartopitia tudományára vonatkozik. Ezt a szót a lap találta ki és a képeslevelezőlap-gyűjtést érti vele.

□ Papirfalás. A nagy érdeklődés következtében, amely a dél-afrikai háboru iránt nyilvánul, Angolországban óriási a szűkség a papirusban. A legtöbb nagy londoni lap huszonöt-száz perccenttel több papirost használ el, mint néhány hónappal ezelőtt. A Daily Mail napi kiadása 620,000-ről 1,052,000-re emelkedett októberben. A nagy papirgyáros cégek kijelentették, hogy képtelenek újabb megrendeléseknek az elvállalására. A gyáraik éjjel-nappal dolgoznak és külön gőzhajókkal szállítatják az erdőkből a nyers anyagot. A papirhiány azért is makacs, mert Amerikából is alig jöhet elég papir.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

= Kitiltott magyar sertések. *Szentpétervárról* jelenti egy távirat: A törvénytár egy rendeletet közöl, amely az *Ausztria-Magyarország* sertésállományában erősen elterjedt járványokra való tekintettel ideiglenesen megtiltja az Ausztria-Magyarországból való sertésbehozatalt, míg a más államokból orosz mezőgazdák részéről megrendelt és Ausztria-Magyarországon át szállított tenyész-sertések akadálytalanul áteresztendők, ha hivatalos bizonyítvánnyal igazolható, hogy azok az államok, amelyekből a sertések valók, járványmentesek.

= Döntés a tőkekamat adóról. A kereskedő körökét közlelő érdeklő elvi döntést hozott a közigazgatási bíróság a tőkekamat adó dolgában. A döntvény így hangzik:

A kereskedelmi ügyletekből eredő követelések után élvezett kamatok tőkekamat és járadékadó kötelezettségét az a körülmény, hogy a követelésekről váltó, kötelezvény, vagy bármint adóslevél állittatik ki, meg *nem* állapítja meg.

S z e s z ű z l e t

— Márczius 14. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 111 korona, kicsinyben 113 korona, finomított szesz nagyban 114 korona, kicsinyben 116 korona hordó nélkül per 100 liter % belecérte 70 korona fogyasztási adót.

Szarított moslék 11 korona métermázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Márczius 14. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 92.—94.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 100.—102.— fillig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 100.—101.— fillig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 99.—100.— fillig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 97.—99.— fillig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 96.—98.— fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 94.—97.— fillig.

Sertesletszám: Márczius hó 11-én volt készlet 28362 darab, márczius hó 12-én főlhajtatott —542 darab, márczius hó 12-én elszállítatott —241 darab, márczius hó 13-án maradt készletben 28683 darab. Uzlet: Változtatlan.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Az Aradi Rozslöny távirati tudósítása. —

Budapest, márczius 14.

Déli tőzsde. A búzakinálat mérsékelte, vételkedv esekély. Nyugodt irányzat mellett 12.000 méterháza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek közül rozs nyugodt, tengeri szilárd. árpa alig keresett, zab változatlan. Időjárást hűvös, szeles.

Zárul 12 órákor:

Buza áprilisra	7.54—7.55
Buza októberre	7.75—7.76
Rozs áprilisra	6.31—6.32
Rozs októberre	6.53—6.54
Zab áprilisra	4.95—4.96
Tengeri májusra	5.23—5.24
Repcze augusztusra	12.50—12.60

Zárul 4 órákor:

Buza áprilisra	7.62—7.63
Buza októberre	7.83—7.84
Rozs áprilisra	6.48—6.39
Rozs októberre	6.59—6.60
Zab áprilisra	5.01—5.02
Tengeri májusra	5.28—5.29
Repcze augusztusra	12.75—12.80

Zárul 4 órákor: korona

Oszték hitelrészvény	752.10
Magyar hitelrészvény	750.—
Leszámlolóbank részvény	499.50
Rima-Murányi vasmű részvény	628.50
Oszték-magyar államvasuti részvény	655.—
Közuti vasút	639.50
Városi villamos vasút részvény	341.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. márczius 14.

Magyar aranyárjadék 40/0	97.—
Magyar koronárjadék 40/0	93.65
Magyar arany 4 1/2 0/0	101.25
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.75
Magyar keleti vasút	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.60
Magyar italmegváltási kötvény	98.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	94.—
Magyar nyereséjsorsjegyek kölcsön	164.50
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	141.75
Oszték papírjárjadék	99.—
Oszték járadék ezüst	99.—
Oszték járadék arany	98.25
Koronárjadék	99.—
1860-iki államsorsjegyek	136.—
Oszték-magyar bankrészvény	1800.—
Magyar hitelbank részvény	750.50
Oszték hitelintézet részvény	753.20
Oszték-magyar államvasút	656.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.29

REGENY-CSARNOK.

Egy orvos életéből.

— Vig regény. —

Irtá: **Hevessy Jenő.** [6]

(Folytatás.)

X.

Ugy látszik, Irmának is tág fogalmi voltak a gyorsaságról. Atyjának felszólítására azt válaszolta, hogy azonnal bejön és ime, már vagy öt perc is eltelt azóta és még mindig a másik szobában szorgoskodott valamivel.

Pedig új látogatót érkezett hozzájuk.

Egy elegánsan öltözött fiatal ember aki hatalmas virágcsokrot tartva kezében, lépett be az orvos lakosztályába.

Az ajtónál óvatosan körülnézett.

Mikor egyedül találta magát e helyen, könnyebbül lélezett fel.

— Hála istennek, senki sincs itt, morogta. Legalább kifújhatom egy kissé magamat.

Letette kalapját és zsebkezdőjével megtörtelte izzadó homlokát.

— Olyan különösen érzem magamat. Alig vártam ezt a pillanatot, hogy újból láthassam az én kis ideálmot, aki bucsuzás nélkül hagyta el Téglást és most, hogy itt vagyok az imádott lény közelében, szinte remegek a viszontlátás percétől.

Izgatottan tekintett körül.

— Vajjon mit fog szólni, ha meglát? Meg lesz-e lepve váratlan látogatásomtól? Talán már nem is gondol reám?

Hatalmasan sóhajtvá, folytatta a beszédet.

— Ah! pedig én hány-szor gondoltam a kis bamisra, aki elrabolta szívem nyugalalmát. Ezt a virágot is neki hoztam. Így ni, ide tesszem az asztalra. Vajjon meg lesz-e lepve, ha

megpillantja kedvencz virágait egy csokorba fűzve?

Hallgatózott. Ugy tűnt fel neki, mintha jönne valaki. Gyorsan körülnézett a szobában. Elakart bujni. Mikor megpillantotta a sarokablakot, melyet vastag függöny takart el, könnyebbülten mondá:

— Ah, megvan! Ide fogok rejtőzni.

XI.

Épen jókor vonult a függöny mögé.

A másik pillanatban kinyitott az ajtó és Irma lépett be a szobába. Óvatosan körültekintett.

— Mintha ismeretlen hangot hallottam volna. Ugy látszik, ismét csalódtam. Senki sincs itt. Valószínűleg megint a papa folytatott beszédet önmagával. De milyen kellemes illat van itt!

Észrevette a csokrot. Örömmel futott az asztalhoz és felemelte a virágot.

— Nini, virág! Vajjon, hogy került ez ide? És ekkor, miként az a mesékben is megvan irva, hirtelen előtte termett a tündér.

Azaz, hogy itt Ollósy Tihamér, a „Téglási Hiradó” szerkesztője.

Ott hagyta rejtekét és a csodálkozó leány elé lépett.

— En hoztam, édes kisasszony!

Ennél hatásosabb jelenetet csak a legszilárdabb alapokra helyezett színművekben lehet találni.

Kis hija volt, hogy Irma fel nem sikoltott meglepetésében.

— Maga az, Ollósy ur? — kérdezte remegő hangon.

A fiatal szerkesztő mosolygott.

— Igen, kisasszony, én vagyok teljes életnagyságban.

— Menjen maga csunya. Ugy megijeszteni.

Ollósy oda nyújtotta neki a kezét.

— Talán csak nem haragszik ezért a kis meglepetésért, a mit okoztam?

— Haragudni ugyan nem haragszom, hanem máskor ne tegyen ilyet! Erti, kedves ur? Nézze meg az ember! Még most is hogy dobog a szívem. Mintha valami bünt követtem volna el.

— Sebaj kisasszony. Az ijed'ség muló baj. Egy pillanat alatt nyomtalanul eltűnik.

Irma mosolyogva mondta:

— Már tünik. Már nem vagyok olyan ijedt. Magamhoz tértem.

— No lássa, aztán még is neheztelt reám ezért a kis meglepetésért!

— Hát máskor ne ijesszen meg, tudja? De mondja csak, hogy került ön ide?

— Nagyon egyszerű a magyarázata. Dolgom akadt a városban és én megragadtam a kedvező alkalmat, hogy tiszteletemet tegyem.

— No ezt ugyan okosan tette. Már ugyis olyan régen láttuk egymást.

Ollósy sóhajtott és nagyobb hatás kedvéért kezét a szívére szoritotta.

— Igen, már nagyon régen. Körülbelül egy hónap óta, de a mely egész örökkévalóságnak tünik fel előttem.

— Valóban?

— Igen, kisasszony. Higyje el, gondolataim szüntelenül ezen a helyen kalandoztak. Mialatt kegyed bizonyára teljesen elfelejtette leghivebb alattvalóját.

— Azt épen nem mondhatom, mert én is sokszor gondoltam önre. Még tegnap este is az eszemben volt. Tudja, bálban voltam!

Ollósy csodálkozva tekintett az örömtől kipirult arcú leányra.

— Micsoda? Nagysád már mulatni is eljár?! Nem is tudtam!

— Igen, tegnap óta! — felelte Irma büszkén. Tegnap voltam először nagyobb mulatságon. Ah, istenem, milyen kellemesnek tűnt fel előttem a tegnapi est!

— Azt képelem.

— Nem tudom, vajjon azért leltem-e anny gyönyörűséget a tegnapi mulatságban, mert a bálak és estélyek olyan szokatlanok és újak előttem, vagy pedig azért, mert csak tizenhét éves vagyok és ebben a korban mindent olyan szépnek és ragyogónak talál az ember?

— Lehet, hogy mind a két körülmény oka a kegyed örömeinek.

— Ön is szeret mulatni?

A „Téglási Hiradó” szerkesztője szükségesnek vélte, hogy ismét sóhajtsa.

— Oh igen, de csak a nagysád társaságában. A kegyed körében mulatni, valóban paradicsomi élvezet!

Irma meg nem állhatta, hogy hangosan ne nevéssen, mikor látta az ifju keserves kinézését.

— Milyen hévvel mondja ön itt ezt nekem, Ollósy ur és ennek dacára az arca olyan halvány, mint a kísértő szellemekké!

— Valóban?

— Igen, a kinézése után ítélve, a paradicsom éppen nem lehet önre nézve valami nagyon elbájoló.

— Az csak onnan van, mert a paradicsom a milyen édes, éppen olyan veszélyes is. A leány csodálkozva tekintett reá.

— Mit mond ön: a paradicsom veszélyes?

— Igen, Eva anyáknak is háromszor oly sötétnek és sivárnak tűnt fel, midőn ott kellett azt hagynia.

— Miért nem maradt tovább is ott?

Ollósy nevetve mondá:

— Hiszen szívesen ott maradt volna ő nagysága, de hát sajnos, kiadták neki az utat. — Lett volna okosabb és ne bántotta volna azt a bizonyos almát.

— Ah! de mikor az alma olyan csábos volt és olyan könnyen elérhető! . . . Es Eva anyánk meglepedkezett magáról. A pillanat mennyei élvezete miatt meglepedkezett a végzetes bűnről, az Ur szigorú parancsáról.

— Valóban, ez igen szépen hangzott. De én épen szívesen nem foghatom fel szavainak értelmét. Eva anyánk az igaz, hogy megette azt a veszélyeket hozó almát, legalább a biblia ugy mondja, de mit tartozik ez most reánk, törpe utódokra?

— Mert én is, ugy, miként azt évezredek előtt paradicsomon kívül boldogult ősanánk tette, ettem a végzetes almából.

Irma elhalványodott.

— Es . . . és . . . mit akar ön ezzel nekem mondani? — kérdezte reszkető hangon.

— Azt, hogy néhány perc múlva én utánam is bezárnak a földi paradicsom kapui, talán — örökre.

Ezek a szenvedélyes szavak megtették a kívánt hatást. Irma szólni is alig tudott.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1899. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indult:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 7.15	Személyvonat reggel 8.46
Vegyesvonat délután 4.16	Vegyesvonat este 7.49
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Városi színház.

Bérlét 150. sz. Páros.

Csüttörtőköm, 1900. évi márczius hó 15-én:

II-ik Rákóczi Ferencz fogsága.

Eredeti történelmi dráma 3 felvonásban. Irtá: Szigligeti E.

SZEMÉLYEK:

Zrínyi Ilona	Kalcsa R.	Lehmann	László Gy.
Rákóczi F.	Pethes Imre.	Oliver, őcsce	Harmath J.
Károly	Hajnal D.	Knitelius	Mezei Péter.
Amália	Szép Olga.	Gr. Bercsenyi	Bács Károly.
Kolonits	Czakó V.	Ormaster	Szarvassi J.
Longuevall	Gáthi K.	Nótárius	Hegyessi Gy.

Kezdete 7 órakor.

1126. sz.

Faeladási hirdetmény.

A csálai m. kir. erdőgondnokság irodájában 1900. évi márcz. 28-án d. e. 10 órakor a csálai 1900—1904. évi vágás-területek kétharmad részén azaz 69-95 holdon álló, tölgy, szil és nyárfa készletek eladása iránt zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. A kellő bánatpénzzel felszerelt írásbeli ajánlatok fenti nap délelőtti 10 óráig a csálai erdőgondnokságnál (u. p. Arad) benyújtandók. — Kikiáltási ár 78010 korona, bánatpénz 7801 korona. — Bővebb felvilágosítással a lippai m. kir. főerdőhivatal és a csálai m. kir. erdőgondnokság szolgálat.

Lippa, 1900. márczius hóban.
286 M. kir. főerdőhivatal.

12172/XVII/1900.

Árverési hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság ezennel közléssel teszi, miszerint a Soborsin-valemárei kincstári Maroshid építésétől visszamaradt 103 drb. 2—9 méter hosszú 80/90 cm. átmérőjű részint hegyezett, részint levágott végű ócska tölgyfa czölöp 1900. évi márczius hó 28-án d. u. 2 órakor Soborsinban a kincstári Maroshidnál levő vámháznál tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

A hegyezett 51 drb. czölöp kikiáltási ára 256 korona 90 fillér, a vágott végű 52 drb. czölöp kikiáltási ára pedig 169 korona 98 fillér.

Ajánlatok 426 korona 88 fillérrel a két tömegre együttesen is tehető.

Az árverésre írásbeli zárt ajánlatok is adhatók be, melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési vezető hatósági közeg kezéhez teendőek.

Bánatpénz a kikiáltási ár 10%-a, mely az árverési vezető közeg kezéhez teendő le, illetve a zárt ajánlathoz csatolandó.

A legmagasabb ajánlatot tevő ajánlata a vevőre nézve azonnal kötelezővé válik, míg a kincstár kötelezettsége csak az árverési műveletnek felsőbb hatósági jóváhagyása után áll be, mely után a vevő a teljes vételért azonnal megfizetni, s a megvett faanyagokat 8 nap alatt elszállítani köteles.

A legmagasabb ajánlatot tevő az árverési jz. egy korona bélyegét és a vételárnak megfelelő III. fokozat szerinti vételi illetéket is tartozik viselni.

Elkésetten beadott, valamint megbízottak által tett, ugyszintén távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Egyéb tudnivalók az aradi kir. pénzügyigazgatóságnál (XIII. sz. szoba) és a soborsini törvényhatósági utmesternél tudhatók meg. Aradon, 1900. márczius hó 12.

1072 M. kir. pénzügyigazgatóság.

4768--1900.

Hirdetmény.

A gyümölcsfa-tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapesten megtartandó 6 napos, a faiskola-kezelő néptanítók és gazdasági alkalmazottak részére pedig Kolozsvárt, Keszthelyen és Kis-Szebenben tíz napos gyümölcsfa tenyésztési tantolyamnak rendezését a nagyméltóságú m. kir. földmivélsügyi miniszterium elrendeivén, közhírré teszszük, hogy a vonatkozó pályázati hirdetmények levéltárunkban a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Arad, 1900. évi márczius hó 1-én.

A városi tanács.

451/900. tkvi. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Taucz és vidéke önszegélyző egyet, mint szövetséghez tauzzi czég végrehajthatónak Nyág Gavrilla kujedi lakos végrehajtást szenvedő elleni 64 frt, tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék, a borosjenői kir. járásbírószág területében fekvő és a kujed községi 252. sz. tkvben A. I. (527.518), 863 és 1225 hr. számú ingatlanok Nyág Gavriillát illető (felelőszéere) 614 korona megállapított kikiáltási áron az 1900. évi április hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor Kujed községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tételik, az elárverelendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékat vagyis 61 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszt. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. évi december 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletében előirt módon a buttyini m. kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírószág, mint tkvi hatóságnál és Kujed, Buttyin Lugozi község elöljáróságánál megtekintheők.

Borosjenői kir. jbiróság tkvi hatósága 1900. évi jan. hó 29-én.

Bittó, kir. járásbíró.

1058

Hirdetmény.

Felhivatlak mindazok, kik az 1900. évi tenyésztésre ingyen selyempetét kívánnak, hogy a polgármesteri hivatalban jelentkezve, neveiket s a kívánt petemennyiséget az ott kitétt ivre feljegyezzék. Később jelentkezők kevesebb petére tarthatnak igényt, jelentkezés a pete átvételére kötelező. Az ingyen petéket átvéve kötelezők magukat:

1. Mástól petét el nem fogadni.

2. A nyert pete mennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítani.

3. A termelt gubókat csakis a selyemtenyésztési felügyelőség megbízottjának s nem másnak átadni.

Az elsőosztályu gubók kilogrammonként 2 korona 20 fillérvél, a II-od osztályuak 1 korona 60 fillérvél, a hasznavehetetlen piszkos nedvesek pedig 20 fillérvél fognak beváltatni.

Azok, a kik a gubókat bárki másnak eladnák, később meghatározandó összeg erejéig megfognak büntettetni.

Aradon, 1899. évi január hó 9.

Salacz, kir. tanácsos polgármester.

14449—1900. ad.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsárúraktárnak postai kezelő épületé való átalakítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, a magy. kir. államvasutak igazgatósága magasépitményi ügyosztályában (VI. Teréz-körut 56. sz. III. em. 14. sz.) a hivatalos órák alatt megtekintheők.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi márczius hó 20-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI. Teréz-körut 56. sz. II. em. 10. sz.)

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és következő felirattal nyújtandók be

„Ajánlat a Budapest keleti pályaudvaron levő gyorsárúraktár átalakítására.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi márczius hó 19-én déli 12 óráig 4300 azaz négyezerháromszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak főpénztárnál (Andrássy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1900. évi márczius hóban.

Az igazgatóság.

5710—1899. tkvi sz.

Árverési

hirdetmény kivonat.

A borosjenői kir. járásbírószág, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Haas Samu mint vb. Bleier Zsigmond csódtömeggondnoka Orosháza és Braun testvérek pankotai lakos végrehajthatónak, Jankó Zsuzsánna, Ravasz Pálné hódosi lakos végrehajtást szenvedő elleni 54 és 60 frt tökekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék a buttyini kir. járásbírószág területében fekvő és a hódosi községi 154 sz. tkvben A. I. 654/a 23—4/a/8 23—4/a/29 49—50/8 694—695/a/74 809/6/40, 809/6/41, 809/6/42, 809—6—43 hrzi szám alatt foglalt ingatlanok B. 20, 21. szerint 60—1084-ed részét képező hanyad 269 frt, a hódosi 168. sz. tjkönyvben 49—50/2 258—259/6/15 694—695—11/a (694—695/50/a) 809/68 hrsz. ingatlan 665 frtban megállapított kikiáltási áron az 1900. évi április hó 10. napján délelőtt 10 órakor Hódos községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.

1. Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tételik az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, v. i. 126 frt 90 kr. és 60 frt 50 kr., készpénzben vagy az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni a kisbirtokosok orsz. földhivatalára bánatpénz nélkül árverhet.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, és pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6%-os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-ikán 39425. igazságügyminiszteri sz. alatt kelt rendeletében előirt módon a buttyini m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírószág telekkönyvi hatóságánál és Hódos, Kujed és Berza községek elöljáróságainál megtekintheők.

Borosjenőn, a kir. járásbírószág tkvi hatósága 1899. évi szeptember hó 29-én.

1056 Bittó, kir. járásbíró.

10,000 drb.

I. osztályu prima, gyö-
keres, fás

szőlőoltvány

olcsón eladó

Kovacsevits György

körjegyzőnél Ménesen. 1073

883—1900. pm.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a kérdőzőknek és sertéseknek Ausztriából Magyarországra való behozatala tekintetében jelenleg érvényben levő intézkedéseket tartalmazó 397. számú állategészségügyi értesítő hivatalomban az érdekeltek által megtekinthető.

Aradon, 1900. évi február hó 28-án.

Salacz,
kir. tan. polgármester.

A kisjenői főhg. uradalomban
a tavaszi idényben nagymennyi-
ségű

gyümölcs-

(különösen alma) és diszfa te-
temesen mérsékelt áron eladásra
bocsáttatik.

Árjegyzékkel szívesen szol-
gál az **urad. kertészet**
Kisjenőn. (Aradmegye. Vas-
uti állomás.)

Ruzsonyi Endre

Andrássy-tér 24., a Hungária kávéház mellett.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses fi-
gyelmébe ajánlani

**rövidáru-, női pipere-, úri divat,
diszműáru, játék- és czipő-raktáramat.**

Kérem a nagyérdemű közönséget, szeren-
cséltessenek bevásárlásaikkal, hogy kivételes
áron jó áruimmal olcsón kiszolgálhassam.

Finom női és férfi glace keztyük 80 krtól feljebb.

Férfi nyakkendők és gallérok 15 krtól feljebb.

Női és férfi zsebkendők 60 krtól.

Férfi, női és fiu kalapok minden áron.

Legszebb szőnyegek 38 krtól feljebb.

Finom férfi ingek 95 krtól feljebb.

Eső- és napernyők minden áron.

Trikó és szövet gyermek ruhácskák.

Kötött harisnyák és fuszekli minden áron.

Kötő, horgoló, Struer és himző pamutok.

Női blusok 80 krtól feljebb.

Női gallér, övek, nyakkendők minden áron.

Szallagok, bársony, plüss, zsinórdiszkek, csipkék

és betétek 50% engedménnyel.

Pénztárczák, casekkák, tükrök, minden áron.

Minden e szakmához tartozó árucikkek nagy
választéka kivételes áron.

Üzlethelyiségem május hó 1-től kiadó, a berendezés eladó.

Tiszteletteljesen

RUZSONYI ENDRE,

Andrássy-tér 24., a Hungária-kávéház mellett. 1052

4556—99.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Fischer M. aradi lakos végrehajthatónak, Luka Juon kovaszinczi lakos végrehajthatás-szenvedő elleni 250 frt tökekövetelés és ennek 1898. évi december 17-től járó 6% kamat 3 frt 10 kr. óvási, 1/3 váltó díj és 39 frt 68 kr. perbeli, 9 frt 65 kr. végrehajthatást már megállapított, valamint 9 frt 30 kr. és még felmerülendő költségek iránti végrehajthatási ügyében a világosi kir. jbiróság területén levő, Aradmegyében fekvő, a kovaszinczi 1773. sz. telek-jegyzőkönyvben A. I. 1—6. sor sz. a. felvett 1/3-ad külállományu föld, mint ingatlanságra az árverést 549 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi márczius hó 29. napjának délelőtti 10 órakor Kovaszincz községhezához megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 54 frt 90 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1899. évi decz. hó 13. napján.

A világosi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,
kir. jbiró.

1070

Bécs 1894.

Arany érem.

Csász. és kir.
szabadalom
14.583. sz. alatt.

Budapest

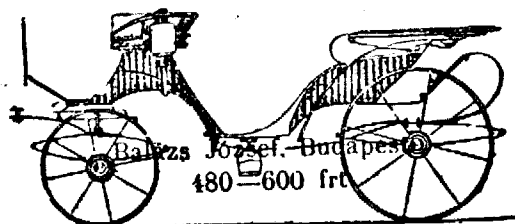

Milleniumi nagy érem.

BALÁZS JÓZSEF

KOCSIGYÁRTÓ,

ARAD, KÖLCSEY-UTCZA II. SZ. (Templom-utcza sarkán.)

Miután Aradvárosában ezen iparág eddig tökéletes szaktudatában még nem volt kifejlődve, ennél fogva bátorkodom a n. é. közönségnek tudtára adni, hogy ezen pályán Bécsben és Budapesten 30 éven át sikerrel versenyeztem; az utóbbi 18 éven át Budapesten mint hírneves kocsigyáros híreben a leg szebb kivitelű kocsikat készítettem, azért is a gyártmányaim nagy érmekek lettek kitüntette. A sorsomnak az volt az akarata, hogy Aradon is tehetségemet ismertté tegyem, ennél fogva készséggel elvállalom bárminő legfinomabb vagy egyszerűbb kivitelben új kocsik elkészítését ezenkívül összes kocsijavításokat u. m. kovács, bogárnér, nyerges és fényező munkákat legtar-
tósabban és legszebb kivitelben lehetőleg legrövidebb idő alatt jutányos áron mellett pontosan elkészíték. Kész új kocsik valamint már használt de jó karban lévő különféle formájú kocsik raktáron eladásra állanak.

Tyukszem,

szemölcs, bütök és mindenféle bőrkeményedést
bámulatos rövid idő alatt elmulasztja a

Hajós-féle

ANAGALLIN

Ára 35 kr.

Nyilatkozat. Tekintetes Hajós Árpád gyógyszerész urnak Arad. Fogadja legmélyebb köszönetemet az Ön által feltalált csodás hatásu Anagallin-ért, mely a régi kinzó bőrkeményedéstől rövid idő alatt és igen sikeresen megszabadított. El nem mulasztatom az Ön igazán kitűnő szerét a szenvedő emberiség figyelmébe ajánlani. Arad, jul. 24. Tisztelettel Szelle Józsefné.

A párisi és londoni hygienikus kiállításon kitűnő készítményeiért, nagy arany-
éremmel, díszoklevéllel és érdemkereszttel kitüntetve. Kapható egyedül a
készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára

Aradon, Andrássy-tér 22.

A megyeházzal szemben.